

14
DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

MORBIS EX INTER- MISSA VENAE SECTIONE,

Quam,
AUSPICE DEO PROPITIO
Et Consensu atque Auctoritate Gratosæ Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,

P R Æ S I D E

DN. D. MICHAELE ALBERTI,

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB.
CONSILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE
PUBLICO ORDINARIO, ETC.

DECANO H. T. SPECTATISSIMO,

Domino Patrono, Præceptore ac Promotore suo omni honoris cultu prosequendo,

PRO LICENTIA

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS DO-
CTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HORIS LOCOQUE CONSUETIS

ANNO MDCCXXXII. D. AUG.,

PUBLICÆ AC PLACIDÆ ERUDITORUM VENTILATIONI SUBJICIET

R E S P O N D E N S

JOHANNES WILHELMUS HOEFER,

ZEULENRODENSIS VARISCUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.

DISERTIO IN LOGICAM

MORALE ET POLITICA MISSE VENE SECTIONE

ASSISTE DEO PROPTIO
Et Confessio etiam in hunc mundum
IN ALMA REGIA UNIVERSITATE

DR. D. MICHAEL ALBERTI

REG. MAJ. REG. BORIS. ALBERTI. ET CONSIST. MAJ. BORIS.
CONSISTANTIO. MAJ. ET MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.

DECANO. ET MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.
PRO. ALBERTI. ET MAJ. BORIS.

SUMMUSQUE IN MEDICINA. MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.
CTORALISQUE. MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.

MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.
MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.

MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.
MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.

MAJ. BORIS. ET MAJ. BORIS.

IN THE MAGISTERBUCHE
TITRIS JOH. CHRISTIAN. HENDRIK. ACADEMYTOR

PROOEMIUM.

DE Medicina Botallus in

*Libr. de Curat. per Sangu. miss. cap. 1. §. 1. ait: illam undique Naturæ re-
cte operantis esse æmulam, imitatri-
cem & ministram, cum illa certe ni-
bil amplius præstet, aut præstare sa-
tagat, quam augere deficiens & quo-*

*ad fieri per eam potest, in proprio statu servare id, quod a
natura integre est factum: addit porro §. 2. idcirco operæ
pretium, imo & pernecessarium erit, illam factitare, vel do-
cere volenti, magis in idonea operum actione, quam in fa-
cunda oratione, vel arguta ratiocinatione esse versatum;
cum certissimum sit, eum, qui sola lectione, auditione & me-
ditatione illam didicerit, non aliter posse eam docere aut ex-
ercere, quam aliena dicta aut scripta sequendo, aut illa refe-
rendo instar convallium & antrorum ecbus, quæ alienæ vo-
cis duntaxat aut sonitus imaginis est relatrix: ex hoc as-
serto illud inclarescit, quod judiciosus medicus in of-
ficio suo defectus supplere, excessus minuere, ac re-
liquam*

liquum statum in ordine debito conservare debeat; quo vero in tali negotio salutare successus expectare & promittere queat, interest, ut ingenuo animo salutiferas naturæ operationes cum attentione & iudicio advertat & congrue postea applicet: in quocunque enim statu Medicus modum procedendi violat, in eo semper sinistros experietur progressus, juxta illud *Isidori Lib. 4. Etymol.* quod *immoderatio omnis non salutem, sed periculum afferat*; hinc ex utraque parte a via recti deflectunt, qui quod superfluum est, pro inimico nec agnoscunt, nec tractant & quod deficit, haud regulariter reparare contendunt, indeque naturæ opera non imitantur, sed ob præconceptas opiniones aut negligunt, aut sinistre interpretantur, aut planeturbant, de quibus illud iudicium *Nicocles* valet, quod profert *Anton. in Meliss. Part. I. Serm. 16.* cujus verba sunt: *Nicocles Medicos felices nominat, quoniam successus quidem ipsorum, (i. e. prosperos) Sol intuetur, (i. e. manifesti fiunt) errores autem, tellus operit (i. e. sepulchro obtegit)* Nec mirum est, cur ob minus iudiciosam dijudicationem horum respectuum, Defectus videlicet aut Excessus in vita naturali concernentium, multæ fluctuationes, incertitudines, tergiversationes ac mutationes in ferendis consiliis & auxiliis in foro medico occurrunt, ut ea propter suo tempore *Plinius Serm. Lib. 19.* exclamaverit: *nulla ars inconstantior medicina*: & si interdum quibusdam superfluis & subinde molestis ac infensis substantiis aliquis medela fertur, tunc non raro futuri successus oblivioni traduntur, siquidem plus una vice præju-

dicio.

dicioſæ illæ abundantiaſe recurrere ſolent, quibus ite-
rata vice ac congruo modo priſtinum auxilium ordi-
nare decet: Quodſi enim nonnunquam peritus ac
affiduus Medicus cum *Hippocrate Ep. 14. ad Democri-
tum* conqueri debeat: *ego ſane plus reprehenſionis, quam
honoris ex arte mihi conſecutus videor; quidni ille agat, qui
rerum medicarum parum gnarus fuerit, in quos ca-
dit illud effatum, quod Philemon junior profert; quan-
do interrogat: quisnam hic eſt? Medicus! o quam male
habet quivis medicus, ſi nemo male habuerit! ſoli enim me-
dico & advocato impune licet occidere: Inter alias opera-
tiones Therapevticas magnam utilitatem conciliant
evacuationes, ſine quibus nullus homo aliquandiu
integra vita & ſanitate frui poteſt: quicunque itaque
huic naturali integritati impetrandaſe ac conſervandaſe
indulgent, illi ſalutari ac neceſſariaſe evacuationum
continuationi, promotioni & reſtitutioni operam ſe-
dulam impendant: quicunque viciffim artificioſas
excretionum promotiones & provocationes expa-
veſcunt, ac odio & metu proſequuntur, illi morbo-
rum invaſioni, ac augmentationi ſe ſubjiciunt: qua-
re *Cbryſoſtomus Homilia 9. ad Romanos* dixit: *Infantuli
medicum dum videre vel ignem, vel ſectionem apparare, fu-
giunt ac reſtitant; ejulantes ac ſeſe lacerantes, malumque
perpetuaſe corporis vomicaſe ac purulentaſe immori, quam tem-
porarium laborem perpeſſi ſanitatem impoſterum aſſequi: at
qui mentis compotes ſunt, probe intelligunt, ægritudinem ſe-
ctione eſſe pernicioſiorem; quemadmodum & ſceleratum eſſe,
ſupplicio deterius eſt; hoc enim curari eſt, ac ſanum eſſe, at
illud perire & perpetuo eſſe in morbo: Et ita nonnunquam**

medici morosis ac renitentibus ægris connivent, insuperque necessarias evacuationes negligunt, aliquando harum necessitatem & utilitatem haud agnoscunt, unde etiam illarum promotioni nullam operam dant, quandoque etiam plane inutiles ac perniciosas easdem declarant, quæ tamen perquam necessariae & salubres in variis casibus existerent: E variis evacuationum speciebus vel solam hoc loco sanguinis depletionem, per V. Snem præstandam, succincta consideratione annotamus, quæ a *Chrysippo olim, ejusque discipulo Erasistrato* (ut *Horstius Instit. Medic. disp. 18. qu. 1. ait:*) & horum sectatoribus in universum damnabatur; quam assertionem *Galenus Lib. de V. S. contra Erasistrat. & de curat. per V. S. refutavit;* ab aliis contra pro universali auxilio concelebratur: hinc laudatus *Horstius tr. de Febr. vid. Opp. Tom. II. p. 51. a. profitetur: audivisti verba Magni Magistri* (vid. *Galenus*) quibus nobis adsignificat V. Snem esse medicamentum vere Catholicum, i. e. πολύχρηστον & ad omnes morbos utile & salutare: Et ita hodiernum adhuc varia judicia de V. Sne vigent, dum quidam nimium, alii parum eidem tribuunt, nonnulli tandem in medio tutissimi esse cogitant: ita enim aliqui eandem in necessitatis casu eximie extollunt, quamvis necessitatem tantum curatoriam, minus vero præservatoriam agnoscant, hinc raro illam admittunt & vel semel commendatam ac admissam, posthac haud facile repetunt, metuentes, ne vel natura huic speciei artificiosi auxilii adsuescat, vel ne vires naturales enerventur: exinde vero facile peritis & judiciosis medicis inclarescit,

rescit, quam vulgaria aut plebeja opinionum specimina usum V. Snis medicum premant ac pervertant: quare *Botallus l. c. §. 4.* de incommodis, plebotomiam excipientibus, judicat, *noxæ quæ interdum V. Snem sequuntur, redarguunt imperitiam & temeritatem artificis, detractioni modum & opportunitati animum non adhibentis, aut ruditatem tonsoris, suum opus perperam agentis, aut ejusdem audaciam Medici consilium excedentis, aut patientis incuriam sibi non recte prospicientis, aut pravi alicujus casus adventum curationem pervertentis.* Ex quibus vel obiter facile elucescit, quot modis hujus artificialis evacuationis salutaris effectus perverti queat: Quam attenti vero antiquiores ac recentiores medici, in perita V. Snis destinatione, conciliatione & ordinatione fuerunt, tam parum nihilominus multi medici annotarunt incommoda atque noxas, quæ ex neglecta V. Sne originem traxerunt: & quoniam hæc observatio in Praxi medica multam utilitatem complectitur, eapropter in animum induximus, ut præsentī inaugurali themate ac specimine MORBOS EX INTERMISSA VENÆ SECTIONE brevi commendatione, commemoratione & deductione cognitos reddere susceperimus: cui labori ut almo suo auxilio & moderamine Deus Benignissimus adfit, humillimis precibus flagitamus.

§. I.

Utilitatem V. Snis à *contrario*, aut *opposito* demonstrantes, explicandum suscepimus, quæ vitæ ac sanitatis detrimenta ex *intermissa* V. Sne ortum sæpe trahere

trahere soleant, quare *tituli* præsentis *nervum* indicare ac interpretem præmittere debemus: unde in sensu *privati* vo haud *absolutum* patrocinium V. Snis amplectimur, sed tantum eandem sanguinis *artificialem* subtractionem, *certis causis, ætatibus, regionibus, temporibus, ac necessitatibus* &c. respondere judicamus: hinc illam interdum commendandam & administrandam, interdum iterum *omittendam* & intermittendam esse æstimamus: siquidem *certain* circumstantiæ *salubritatem* & necessitatem *intermittendæ* V. Snis testantur, a qua *nulli* morbi, sed *sanitas* potius promitti ac expectari debet: Deinde hoc loco nobis sermo haud est, de *absoluta* illius V. Snis intermissione, quando eadem in *certis* affectibus necessaria ac *fructuosa* fuit, ut alii cognoscunt, quam *male* illa intermissa sit, ut propterea exclamatio illa innotescat, quasi hic, aut alius homo V. Sne *salvari* potuerit; quo spectat *Riedlini* effatum in *Lin. Med. An. 4. Mens. Apr. obs. 25. p. 332. sub tit. V. Snis omnino rejectæ pænas luens medicus*; cujus vera in fine sunt: *notent hoc ii, qui in hunc usque diem V. Snem tam acerbe impugnant, ne pertinacius sententiæ suæ insistendo, malitiose quosdam in mortis periculum conjiciant*: cujusmodi *mortiferus* eventus ex neglectu V. Snis allegatur in exemplo in *Act. Erud. Lips. An. 1699. Mens. Jan. p. 3. obvio* ob id V. Sio haud pro *universali* auxilio agnoscenda & applicanda est, velut *Hipp. in Lib. de vict. rat. in acut.* eandem æstimavit, quod tamen *novum* esse *Celsus Lib. 2. c. 10.* judicat: nec etiam in *universum* eadem *rejici* debet, ut itaque quoad *genericam* commendationem illius *intermissio* pro *diversitate* causarum *nunc bona, nunc mala* existat: Nos itaque hoc themate illam intelligimus intermissionem, quæ *subordinatur* ejusdem
semel

semel introducto usui in certis subjectis: hinc non pauci homines hoc *prætextu* V. Snis administrationem declinare volunt, wann man sich einmal daran gewöhne, so müßte man sie continuiren, und könnte sie ohne Schaden nicht einstellen, man lade demnach eine Schuldigkeit auf sich: quando itaque unquam V. Sio aut cum *evidenti* emolumento aut cum *clandestino* adjumento adhibita fuit (in quo *posteriori* respectu annotandum est, quod V. Sio interdum nec *positive utilis*, nec tamen *perniciosa*, adeoque *indifferentis* qualitatis esse compareat, aliquando vero in eo respectu *aliquam* opem afferre videatur, quod ille morbus, cui eadem opposita fuit, nec *adeo frequenter*, nec ita *vebementer*, ut antehac suevit, recrudescat) tunc illius intermissio non nisi *noxam* inferre & *morbos* provocare solet, ut ob *tadium* minus impetrati *plenioris* auxilii V. Snem intermittentes, posthanc aut *eundem* morbum *acerbiori* gradu experiantur, aut in *alia gravia* morbosa schemata delabantur, indeque sub judicio conciliatione facile colligere queant, quod *congrua repetitio* V. Snis *majo rem* opem præstiterit, quam illius *plenaria* intermissio, aut *negligentior* continuatio: hæc *fatalis* intermissio vel per *negligentiam*, vel *deliberato* studio committitur: primum contingit, quando quidam homines *opportunitatem* temporis, qua *repetitio* V. Snis instituenda & suscipienda esset, *minus* observant, sed sibi persuadent, quasi tam diu hoc auxilium differri posset, usque dum ipsis placuerit, aut *commodum* fuerit, illud admittendi: interea ex *variis* causis *ille*, aut *alius* affectus commovetur & excitatur, cujus *præservationi* V. Sio illa destinata, aut destinanda fuerat: alii homines *levi* animo *necessitatem* illius V. Snis æstimant, adeo *ludicre* judicant, quasi

illius repetitio, aut retardatio, aut plane intermissio *pau-*
passu ambulent: interea confestim inexpectati irruunt
 morbi, quos attenta, judiciofa & *tempeftiva* ejufdem auxilii
 repetitio *præoccupare* potuiffet: alterum accidit, quando
 quidam *valetudinarii*, imo etiam medici, V. Snem magis
curatorio, quam *præfervatorio* fcopo accommodatam &
proficua effe exiftimant, aut *morbosaf* afflictiones, quæ
 certis fubjectis *familiares* funt imminentque, vix ita agno-
 fcunt, ut *matura* ejufdem V. Snis repetitione indigeant,
 nec non ex varia præconcepta opinione nimis religiofe de
 fanguine judicant, quafi ejufmodi vitæ thefaurus *iterato*
 fubtrahi *baud* debeat: hinc accidit, ut ob *tales variasque*
 alias caufas intermiffa V. Sio, multa ardua *damna pediffeque*
 complectatur: ex quibus refpectibus prudens & attentus
 medicus, facile colligere poteft, quo fenfu intermiffa
 V. Sio caufa gravium confequentium morborum effe
 queat atque foleat.

§. II.

Quod non raro *omiffio* V. Snis proficua exiftat, mo-
 do indicatum fuit: quare attenti medici notatu dignis *ex-*
emplis hanc obfervationem *confirmant*: RIEDLINUS in
itin. medic. p. 47. ait: V. Snem *fæpius* inftitui, ubi magis no-
 cet, quam prodeft, hæc obfervatio (quam videlicet modo
 commemoravit) docet, nec novum eft, eadem omiffa plus
 in curandis quibusdam morbis, profici, quam quibusvis aliis
 remediis: ROGERIUS in *tr. de recta curandi ratione c. 2.*
p. 14. eloquitur: aliquando V. Sio cum euphoria, aliquando
 etiam cum dysphoria omittitur, unde liquet hoc auxilium
 non univerfale, fed particulare effe, adeoque periti medici or-
 dinationem requirere. BORELLUS *Centr. 2. obs. 45.* allegat
 cafum.

casum tremoris capitis diuturni a *V. S*ne non necessaria:
 RIEDLINUS *Lin. Med. An. 2. Mens. Octobr. obs. 2. p. 472.*
 enarrat historiam de *V. S*nis intermissione ab bydrope præser-
 vante & profitetur: *bydrops crebro iteratam V. S*nem baud
 raro subsequi solet & sola hujus intermissione, quendam ab
 bydrope jamjam imminente liberatum fuisse hoc casu testa-
 tur: præterea LANCISIUS de *repentinis morbis obs. 3.* con-
 firmat salutarem *V. S*nis omissionem in gravi affectu capitis
 in qua forte illa salutaris dejudicari potuerit: quanta vero
 damna omissiones salutarium & necessariorum *V. S*num
 in variis affectibus provocaverint, multorum medico-
 rum testimonia comprobant: hinc *Dionis in dissert. de*
morte subitanea testatur, quod nonnulli ex plethora & tem-
 pestiva *V. S*ne neglecta celerrime defecerint: conf. *Act.*
Erud. Lips. An. 1711. Mens. Septembr. p. 427. addimus histo-
 riam *Zacut. Lusit. in Prax. admir. Lib. 2. obs. 104.* de fæmi-
 na Mensium suppressione laborante, quæ ob *V. S*nis negle-
 ctum *Apoplexia* correpta fuit: Quod porro *V. S*nem per
 consuetudinem administratam attinet, tunc illius intermissio
 vix facile a perito medico ordinabitur, licet eadem antea
 directam utilitatem baud præstiterit; id quod tanto magis
 de iisdem valet, quæ consueta repetitione multam attule-
 runt salubritatem: quemadmodum itaque spontaneæ mo-
 dicæ & congruæ sanguinis evacuationes neglectæ, turbatæ,
 & sufflaminatæ sæpe præsentaneam noxam causantur, ita
 artificialis hæc subtractio sanguinis, vel ob aliquam neceffi-
 tatem instituta & repetita, vel ob minus urgentem rationem
 administrata & iterata, quando posterior nullum damnum
 accersivit, ludicre omitti baud debet: quare *Casp. Rejes.*
Comp. Elys. juc. qu. 93. n. 3. ait: in evacuationibus maximæ
 B 2 etiam

etiam acquiritur consuetudo ; nam si consuetæ deficiant aut supprimantur morbus statim ingruit , ut in multis quotidie observatur, & in illis præsertim, in quibus sanguinis evacuationes per intervalla accidunt, quibus natura a sarcina se exonerare consuevit, & corporis superflua expurgat: porro eloquitur n. 4. ex consuetis evacuationibus retentis eodem modo periculosos morbos promptissime succrevisse, quotidie videmus: innumeri sunt, qui fonticulorum, hæmorrhoidum, aut alterius evacuationis tædio pertæsi suppressionem procurantes, aut in mortem, aut in graves morbos deveniunt: porro dicit: si semel consuetæ dimittantur aut supprimantur, in maxima pericula homo devenit: annectimus Sanctorii testimonium de vitand. error. Lib. 4. c. 13. qui consuetas aut aliquoties admissas V. Snes omittunt, sanitatis periculo se exponunt: producimus denique Riedlimi effatum atque suffragium in Lin. Med. An. 5. Mens. April. obs. 26. p. 412. cuius verba sunt: negari non potest, V. Snem non paucos solius consuetudinis ergo instituere & hi tamen, si per plures jam annos sanguinem sic imminuerint, ab eadem vix tuto statim iterum desistere possunt: & p. 414. in aliis, qui V. Sne minus opus habent, si jamdiu eidem adsueti fuerint, non una vice statim prorsus seponenda, sed in principio bis, terve minus sanguinis detrahendum, hincque demum omittenda erit: ex quibus animadversionibus ac testimoniis facile in generali conspectu inclarescit, quam vario casu, loco, tempore ac subiecto V. Snis neglectus & omissio perniciose atque præjudiciose esse soleat; unde prudens ac judiciosus medicus singulis hisce circumstantiis ac respectibus prospicere & satisfacere debet.

§. III.

Dum itaque præfenti deductione V. Snis *intermissio-*
nem morhificam declaramus, haud indiscretim, aut *absolute*,
 hanc observationem intelligendam esse prætendimus, sed
 illius annotationis probe etiam conscii sumus, quod non-
 nunquam V. Sio cum *commodo*, aliquando *sine damno* omit-
 tatur, quare *præfens* nostri thematis observatio *limitata* ac
 restricta existit: etenim aliquibus hominibus V. Sio sine
 necessitate & utilitate adhibita fuit, qui ab ejus usu confe-
 stim *manifesta incommoda* subierunt, ut ea propter aperte
 de admissa V. Sine doleant, siquidem quidam horum homi-
 num, *ante illius* usum paulo *firmiter* sanitate instructi, ad
 minimum *non tantis* molestiis obnoxii fuerunt, quam *post*
 illius admissionem: nec etiam *promiscue* salubre ac consul-
 tum est, *omnibus* plethoricis hanc speciem subtractionis
 sanguinis ordinare: nam qui ubertatem sanguinis sub
tranquillitate animi, ac reliquo *moderamine* quoad *non na-*
turalium rerum usum tolerarunt ac gestarunt, nec alio
 præjudicio *hereditariae* v. g. dispositionis, suspectæ *consue-*
tudinis, incongruæ *medicationis* &c. afflicti sunt, illis V. Sio
 nec utilis, nec necessaria est: quando itaque iisdem ob
alium metum, persuasionem, sollicitudinem ac opinionem
 vena secatur, tunc demum prævia *tranquilla* plethoræ to-
 lerantia, *offenditur*, commovetur & alteratur, ut illi mox
 affectus per talem V. Snis usum *accersantur*, quibus *aver-*
tendis & præoccupandis illa juxta opinionem antea ordi-
 nata & administrata fuerat: ea propter *præcedens quieta*
 plethora ex hac *insolita*, minusve necessaria ventilatione
 præjudiciose commovetur, ut in futurum incongrua &
irregularia molimina *hæmorrhagica* consequantur, quæ
 B 3 pristi.

pristinam *mediocrem* ac tolerabilem sanitatem valde turbant ac immutant: vicissim aliquando homines, quibus ante hæc V. Sio *sine singulari* utilitate adhibita fuit, illius omissionem *absque damno* tolerant, modo *continentiæ* animi ac reliquo *placido & moderato* usui naturalium causarum & non naturalium rerum studeant: proinde hominibus *hæmophobis* ac valde anxiiis, afflictis, *timidis* & V. Snem extreme abhorrescentibus majori cum emolumento hæc omittitur, quam continuatur; modo iisdem *aliæ congruæ* regulæ & consultationes ordinentur, quæ *priorem omissionem* compensant: porro homines, quibus quidem V. Sio *proficua* fuit, ejusque *repetitio* æque utilis erit, si non valde *sensibiles*, aut in *anomalas* ac immoderatas commotiones sanguinis haud proclives, sed magis *temperati*, ac morigeri sunt, V. Snis omissionem nonnunquam *sine damno* tolerant, qui modica ac *temperata* diæta, congruo *regimine*, *animo* composito, ac æquabili *laborioso* & mobili vitæ genere fruuntur, hisque subsidiis V. Snis defectum naturali magis ac libero modo resarciunt, ut magis *adminiculo consueto* ac *naturali*, quam *coacto & artificiali* levamen afferatur: inde etiam *eminens* illa inclaruit observatio, quod in *quibusdam* locis ac *provinciis* missiones sanguinis *minus usitatae* sint, in quibus tamen incolæ *haud frequentius* ægrotant, nec *numerofius* moriuntur: quare ex solidis rationibus interdum judicare licet, quod nonnulli homines perperam & ex *ludicra opinione*, aut prava *consuetudine* V. Snis usui se submittant ac mancipient, adeoque *sine discretione* atque utili operatione eandem admittant, de quali incongruo usu aliarum etiam rerum aliorumque mediorum in proverbio eloquuntur, es sey ihnen angekommen, wie den Bauren das
Adere

Adelassen: inde etiam *contrarii* nonnunquam observantur effectus, ut hominum vires *enerventur*, variae functiones naturales & vitales *debilitentur*, velut *concoctionis* vigor, *excretionum* proclivitas &c. aliaeque turbæ provocentur: quos *sinistros* effectus illi, qui *absolute* usui V. Snis *adversantur*, advertentes, *promiscue* proinde eandem contemnunt ac condemnant: ex prædictis vero animadversionibus nunc inclarescit, quod aliquando V. Snis *omissio* non modo *non morbifica*, sed interdum *salutifera*, consulta & *necessaria* existat: quibus observationibus facile plures associari possent, si instituti ratio permetteret.

§. IV.

Sed cum *non omnibus* subjectis *eadem* sit qualitas, ita in aliquibus V. Snis *omissio* ac neglectus varios *arduos* morbos causari solet: priusquam vero *nonnullos* horum recensamus, necesse ducimus, ut talium *subjectorum qualitates* indicemus, quibus *omissa* V. Sio *perniciosa* esse solèt: quibus subjectis a *parentibus connata* est facultas facile & largiter *cumulandi* sanguinem, aut *pletbora hæreditario* jure *acquisita* propria est, quibus *eadem hæreditate* communicata est propensio ad *intensiores* commotiones sanguinis, præc. *hæmorrhagicas*, quibus *actuales* Hæmorrhagiæ vel ex *dispositione hæreditaria*, vel *adventitia* alia occasione familiares fuere, tanto magis *largæ*, crebræ ac *strenuæ*, aut etiam *peculiari* gradu & modo *salutares*, quibus commotiones sanguinis *congestoriæ*, & *orgasticæ febriles* aliaeque ex *aliarum* causarum concursu familiares fuere, quibus fortiores & *immoderatiores* motus animi *morales* & *pathetici* usitati fuere, quæ subjecta *personali impatientia* aliaeque *inquieta* ac mutabili qualitate animi prædita sunt, quibus
major.

major, inquietior, ac magis immorigera sensibilitas individualis præsto est, quibus *diæta plena*, alimentosa, aut simul *lauta & spirituosa* usu recepta fuit, quibus reliquum *regimen præc.* in varios *excessus*, aut *irregulares* usus proclive consuetum fuit, quibus *nimiae corporis exagitationes, & aestuationes*, aut *nimiae desidia* ac conjuncta valde *onerosa* atque *præjudiciosa* sanguinis *collectio* familiares fuerant, quæ impr. ingestis valde *spirituosis* utantur, quibus vel *prægressæ*, vel *salubres* Hæmorrhagiæ *cessarunt*, quæ in provinciis aut *climatibus* etiam *calidioribus* vitam degunt, quæ ob singulas nunc nominatas causas & circumstantias V. Snis usui se submiserunt, indeque vel *positivam* vel *privativam* utilitatem impetrarunt, illic quando *sensibiliter* & *eminenter proficua* fuit, ac *sanitatis* firmitatem & constantiam conciliavit, hîc, quando *morbosas* afflictiones, quibus illa *opposita* fuerat, vel *paululum* mitigavit, vel illarum *accrementum & crebriorem* insultum præoccupavit, nec non quibus denique hæc V. Sio ita in *adsuetudinem* abiit, ut, si *nihil manifesti* juvaminis affert, tamen etiam *haud* noceat, at *extraordinaria* hæc evacuatio, præc. *artificialis* aliquoties iterata fuit, in quibus itaque subjectis hæc qualitates observantur, in illis ut plurimum V. Snis *omissio* mater fonticarum afflictionum *morbosarum consequentium* existit: *peculiarem* vero attentionem merentur illa subjecta, quæ per *notabilem* temporis tractum huic evacuationi adsueta sunt, quibus continuata V. Sio licet vix consideratu dignam opem afferat, tamen *omissio* illius noxam haud levem provocat: hinc Riedlinus *Lin. Med. An. V. Mens. Apr. obs. 26. p. 413.* in observatione cui titulus: *V. Snem consuetam intermissam subsequencia quædam mala*, profitetur:

amor

amor nimius sanguinis, quem haëtenus semper tam laudabilem ipsa invenerat, eam permovit, ut ante annum banc consuetam evacuationem omiserit, sed non sine damno, per totum enim hunc annum valetudine tam integra, ac alias, gavisa non fuit: huc perinet testimonium *Albrechtii* in *A. N. C.* dec. 3. an. 5. 6. obs. 25. cujus verba sunt: quod multo usu (egregium sane dictum *Valer. Maximi*) confirmatum inveteravit ac velut in naturam abiit, subito tolli sine magna pernicio tranquillitatis humanae nequit - - nota mihi pergit: virgo, quae a multis annis frequentibus *V. Sbus* & scarificationibus adsueta fuisset, nescio cujus, subito ac temere, de hac consuetudine discessit: vix semestri tempore praeterierat, cum salivam semper cruentam exspueret &c. addimus *Valentini* suffragium in *A. N. C.* Dec. 2. an. 2. obs. 165. p. 376. *V. Sio*, ait, si in consuetudinem abiit, non sine magno vitae periculo negligitur: & haec veritas multis aliis testimoniis & observationibus confirmari posset: exinde vere judicare licet, quod operatio ex consuetudine procedens, licet nullam directam ac evidentem utilitatem conciliet, tamen nec facile, nec tuto, nec promiscue omitti debeat, quoniam consuetudinis, etiam in *V. Snis* usu, magna vis est: singulae itaque haec circumstantiae ac qualitates in concreto annotari & conferri debent, ut subjecta rite explorentur, quibus *V. Snis* omissio nec secuta, nec consultata est.

§. V.
Ex haëtenus commemoratis respectibus praecipuam annotationem meretur illa observatio, quod *V. Sio* in illis subjectis atque casibus aegre omitti queat, in quibus illa, aliquoties usurpata, opem notabilem praestitit, sub qua utili operatione non quidem absolute & semper ratio consuetudinis

dinis concurrere debet: quando enim in aliquibus subiectis: *copia* sanguinis valde *onerosa* & *ominosa*, aut sanguis citra *urgentem* abundantiam *valde subtilis* & fluidus est, tunc uterque status illic majorem, hic minorem, comparate tamen ubique instituendam depletionem & ventilationem requirit: *maxime* vero in *illis* subiectis, quæ amplioribus & *capacioribus* venis prædita sunt: Sicut enim per *plurimas* venas sanguis *tardius*, præc. *perpendiculari* adscensu, progreditur, insuperque in *majoribus* ramis *largius* coacervatur, ita reliqua media ac subsidia, illius *progressum* *adjuvantia*, haud efficacia sunt, nec potestate sua superant præcurrentem difficultatem ac *resistentiam*, quare omnino consultum est, ut præjudiciosa moles ac copia sanguinis minuat, ita *tota* reliqua massa & quantitate *nimia* & consistentia *subtili* peccans in canalibus suis & reliquo corpore *sufficiens* spatium impetrat, quo *æquabiliter* se distribuere, *progressum* suum inde *allevare* ac reliquas *connexas* operationes facilitare & promovere queat: quando itaque sub utroque *urgente quantitatis* & *qualitatis* vitio nulla *congrua* sanguinis ventilatio instituitur, tunc multiplices *morbosæ* afflictiones irruunt, & si tales *artificiali* modo semel admissæ sanguinis subtractiones, iterum *negliguntur* & omittuntur, tanto *magis noxam* arcessere solent: inde etiam innotuere loquendi formulæ das Blut wolle oder müsse Luft haben, das Blut sey im starcken wallen, als ob die Adern auffspringen wollen: quid quod exempla notatua digna in foro medico constant, quod non modo *intrinsecus* vasa sanguifera perrumpant, testimonio communissimo omnium *Hæmorrhagiarum spontanearum*, sed etiam ita dictarum *V. Snum spontanearum*, quales Historiæ allegantur

ab

ab HOECHSTETTERO *decad. 2. cas. 7.* BARTHOLINO
Cent. 5. bist. 19. A. N. C. Dec. 1. an. 3. obs. 54. & 276. Dec. 2.
an. 6. obs. 166. 236. SENNERTO *Prax. Lib. 3. Part. 6.*
Stet. 1. c. 2. PANAROLO *Pentec. 2. obs. 4.* GARMANNO
de Mirac. Morb. Lib. 2. tit. 6. §. 50. MATTH. CORNACE
Lib. 1. cons. med. c. 3. SMETIO *Lib. 1. fol. 152.* Breslauer
sche Geschichte 13 Versuch p. 322. & 30 Versuch p. 637. &c.
 quoniam vero *posteriores* ejusmodi casus ob varias causas
 rariores sunt, ita deficiens *artificialis* opitulatio variis con-
 sectariis, vitæ ac sanitati *insensis*, ansam præbet, quibus sub
*morbo*so schemate superveniunt variæ commotiones *conge-*
storia, *spastica*, *inflammatoria* ac *febriles*, quæ diversa mor-
 borum specimina constituunt: quibus itaque *tempestive*
 præcavendis, V. Sio ordinanda & *continuanda* erit, ni aliæ
congruæ ac legitimæ hæmorrhagiæ superveniant ac proce-
 dant: quamobrem facile interdum judicare licet, quo-
 modo *omissam* V. Snem excipientes vel *novæ* morborum
 species, vel prægressorum *exacerbationes* sat manifeste
 cum *priori* defectu cohæreant: præterea multiplicibus
 demonstrationibus & observationibus confirmari posset,
 quod in variis subjectis atque casibus vel *adbibita*, vel *con-*
tinuata V. Sio *ingruentes* quosdam morbos declinaverit,
 vel actu ortos mitigaverit, subjugaverit, aut attemperave-
 rit: ut ea propter exempla illa, quæ multos homines *sine*
 ullo V. Sni usu tandem demortuos producant, nostram
præsentem observationem *enervare*, aut infringere *minime*
 valeant: & quemadmodum *spontaneæ* sanguinis evacua-
 tiones, quando prima vice & *sufficienter* & prompte pro-
 cesserunt, *consequentem* absolutam *cessationem* ægrè per-
 ferunt, sed cum variis sanitatis *incommodis* ac præjudiciis

alternant, ita etiam ejusmodi *artificiales* subtractiones sanguinis, quando semel *congrue* ac cum *emolumento* adhibitæ fuerunt, non sine *sanitatis* eminenti *offensione* promiscue omitti possunt: quam animadversionem illustrat & confirmat illud analogum exemplum *moralium* actionum, si videlicet in *ardua* ac periculosa quadam necessitate alicui *congruum* auxilium præbetur, cujus *salutari* ac desiderata ope totus animus singulari tranquillitatis ac æstimationis affectu nititur, tunc *alia* occasione, quando *eadem* necessitas corripit atque urget, *defectus primi* auxilii convenientis valde animum turbat atque affligit.

§. VI.

Morbos ipsos vero, quod attinet, qui ex ommissa V. Sine oriuntur, tunc variant ipsi pro diversitate *ætatis*, *constitutionis corporis*, *diætæ*, *dispositionis* ad certos *morbos*, *relationis* adhibitæ unquam V. Snis ad *morbificas* causas & *offensiones*, aliorumque respectuum: quare ommissa V. Sio *tales Hæmorrhogias* periculosas provocare solet, quarum apparatui, inclinationi ac invasioni illa *ante hac opposita* fuit; ut *omissam* illam V. Snem vel eadem species, vel *aliæ suspectæ* & subordinatæ hæmorrhagiæ excipiant: aut quando *ominosa* talia profluvia sanguinis imminet, eorumque *actualement* invasionem V. Sio *adhibita* declinavit ac *præoccupavit*, tunc hujus *negligens* ac *perversa* continuatio, vel *absoluta omissio*, brevi post perfectam perruptionem suspectæ ejusmodi profusionis sanguinis accelerat atque excitat: quando itaque juniores homines ad *crebras*, *largas*, *suspectasque* narium hæmorrhogias V. Sine utuntur, post aliquam vero moram hanc iterum omittunt, tunc aliquando (ut hoc loco alios consequentes affectus nondum commemoramus)

moremus) *astmatica* afflictio, aut actualis *Hæmoptysis* corripit: in aliquibus dispositis subjectis, præc. masculini sexus, superveniunt *anomali* hæmorrhoidales motus & fluxus: sic interdum V. Snem, *hæmorrhoidalibus* anomalis oppositam, sed iterum *omissam*, excipiunt *miætus cruentus*, *vomitus cruentus*, *hæmoptysis*, aut interdum *narium hæmorrhagia*, & quælibet harum hæmorrhagiarum cum *ominoso* quodam *comitatu* & apparatu irrumpit; aut quando alias V. Sio *molestæ* sanguinis abundantie opposita fuit, si iterum illa omittitur, tunc demum inopinata quædam sanguinis evacuationes sequuntur, quia *urgens* ac retenta illa sanguinis copia per repetitam V. Snem non legitime & opportune ventilata fuit: sicut vicissim evenit, ut repetita V. Sio *talem* & *alio modo* provocatam *insolitam* hæmorrhagiam sanet & sine ullo alio remedio avertat: conf. observatio illa, supra allegata, ex *A. N. C. dec. 3. an. 5. & 6. obs. 25. de sanguinis sputo ex neglecto V. Snis usu*: in qua observatione author hæc profert verba: ego ad consilium *vocatus* attento animo rem ipsam pensitans, vidensque sanguinem nec tussi, nec vomitu, sed sola excreatione cum sputo rejici, oris interiora, ut diligenter lustrarentur jussi: Quo facto *vasa* quædam palati in culpa esse deprebensa sunt, quæ id, quicquid sanguinis exspuebatur, plorabant quasi & guttatim effluere sinebant: hinc dictam virginem bono animo esse auctor fui, ut omnem medicamentorum usum relinquens a repetitis V. Snibus vel scarificationibus unicum peteret auxilium: obtemperavit illa & vix sanguine hoc modo bis educto, ab omni ejusdem sputo libera reddita est: huc quadrat illa observatio, quam proferunt *Breslauische Geschichte 30. Versuch p. 604. de Hæmoptysi in femina 53. annorum*

morum, post Mensium cessationem ex V. Snis intermissione? proinde aliquando accidit, ut V. Sio ad *ominosum* atque urgentem statum *plethoricum* corrigendum cum *emolumento* adhibita, quamvis antehac *nulla* singularis *dispositio*, nullusque apparatus ad *specialem* Hæmorrhagiam in individuus talibus præsto fuerit, si posthac ludicre illa V. Sio *omittitur*, tunc demum *actuales* arduæ, intricatæ, *anomalæ* ac *periculosæ* sanguinis perruptiones consequuntur, quæ comitatum *gravissimorum* pathematum complectuntur, ut inde *tragædia* valde *irregularium* & *ferme* incorrigibilium Hæmorrhagiarum producat; quale afflictionum schema vel leviter subsumentes & judicantes a *præjudiciosa* illa V. Snis *omissione* derivare sciunt: unde vicissim non inauditum, insolitum, aut incongruum est, quod *opportune* ac *ordinate* iteratæ V. Snes reliqua *futura* suspecta morbosa *accrementa* manifeste & efficaciter extinguant atque intercipient: dum contra ex *continuata* contumaci V. Snis omissione, prædicti *Hæmorrhagici* insultus, horumque periculosi progressus perennantia *accrementa* & *supplementa* nanciscuntur, quæ ita *refractaria* ac immoderata evadunt, ut *serius* repetitæ V. Snes non modo *nihil* levaminis ac utilitatis afferant, sed & ad *totius* scenæ *morbosæ* corruptionem magis conferant.

§. VII.

Præter *tales* morbosas afflictiones, quæ ex *omissa* V. Sne originem trahunt, multæ aliæ adhuc innotescunt, & tales quidem quæ ex parte cum *prægressis* salutaribus *Hæmorrhagiis* nexum servant: hinc in observatione medica perquam constat, quod sub *Mensium* *suppressione*, quando V. Sio aut *negligitur*, aut *omittitur*, affectus *apoplectici*,

pletlici, suffocativi, strangulatorii, paralytici &c. consequantur; vid. SCHNEIDERUS *de Apoplexia* c. 22. p. 733. aut quando feminae quaedam *extra* imprægnationis statum, strenue, libere & copiose mensium fluxum expertæ fuerunt, nunc vero sub ingravidatione subito eorum cessationem subeunt, cæteroquin etiam vegetis viribus, calido temperamento, plena aut lauta diæta, ac inquieto animo &c. præditæ sunt, nunc vero ob V. Snis metum, neglectum, cunctationem, aut omissionem facile abortum patiuntur hinc LENTILIUS in *Miscell. Medic. Pract. Part. I. p. 77.* observationes profert de *Abortu a V. Sne in plethorica neglecta*: nec non de *præcautione Abortus per V. Snem* (quales parallelæ historiæ multæ ab aliis recensentur) porro de *partu fetus mortui ob neglectam V. nem*, & contra de *correctione hujusmodi partus per adhibitam talem V. Snem* in observatione medica non obscura occurrunt exempla: conciliamus testimonium RIEDLINI *Curat. Medic. 576. p. 357.* ubi de *Convulsionibus Gravidæ instantibus V. Sne depulsis tractat*, & tandem illam observationem obsignat: *Constat vero ex dictis quantum V. Sne subinde opus babeant gravidæ, quæ diutius dilata hæc sine dubio, vel sub usu aliorum præstantissimorum in longe graviora incidisset mala &c.* quando porro feminis, *Mensium defectu* laborantibus, aliquoties in subsidium non sine levamine V. Sio adhibita, ast iterum omissa est, tunc præter nominatos affectus superveniunt pathemata ominosa *asthmatica, angustatoria, colica, hysterica, syncoptica, cephalalgica, hemicrania, odontalgica, erysipelatodea, spasmodica interna & externa, orgasmus sanguinis, palpitationes cordis, inflationes venarum, ardores interni, & non raro ventriculi, oppressiones & congestio-*

congestionem pectoris, tusses siccae & cum moliminibus hæmoptycis conspirantes, angustiae præcordiales, conatus vomendi, gravativa ventriculi molestia, colica anoterica, gravis & diuturna appetitus prostratio, membrorum lassitudo &c. Quando fæminæ *pletboricæ* & *largo* atque liberali Mensium profluvio sublevatæ, sub consequente imprægnatione alioquin usitatam V. Snem omittunt atque negligunt, tunc non modo *Abortivis* periculis *facilius* subjiciuntur, sed & arduas & multiplicatas afflictiones morbosas, *Graviditatem* attinentes & prementes, cum eximia molestia experiuntur, ac subinde *periculoso partui* subjiciuntur: Quicunque crebrioribus ac largioribus *Narium Hæmorrhagiis* mitigandis & avertendis V. Snem adhibuerunt, attamen hanc post aliquam moram temporis iterum *omiserunt*, illi intricatis affectibus *capitis* & *pectoris* posthac affliguntur, velut suspectis *Cephalalgis* & *Hemicraniis*, *Rheumatismis*, ominosis *oculorum* morbis, velut imbecillitate visus, cataracta, defluxione, inflammatione, porro *vertigine*, tinnitu aurium, transitoria gravitate auditus, erysipellate capitis, *spasmodis*, aliquando affectibus phreneticis, deliris, agrypnia, respiratione difficili, asthma sicco, nec non *phthisicis* invasionibus, vomica alioque infarctu pulmonum, doloribus *arthriticis*, *rheumatico-arthriticis*, imo quandoque efflorescentiis cutis, velut varis, gutta rosea, tuberculis papillaribus & papulis concrementis sanguinolentis, sarcomatibus &c. Quando ob insufficientem, impeditum & irregularem processum & successum *hæmorrhoidalem* quidam homines V. Snem *utili* cum effectu adhibuerunt, sed postea iterum *omiserunt*, tunc metuenda sunt varia & gravia specimina *morbosarum* calamitatum, præcipue

præcipue colica, hæmorrhoidalia, hypochondriaca, nephritica, splenetica, cardialgica, cæca hæmorrhoidalia, periculose inflammatoria interna & loca hæmorrhoidalia occupantia, asthmatica, spastica, ischiadico-nephritico-artritico-rheumatico-podagrica, suffocatoria, apoplectica, suspecte vertiginosa, paralytica, phlegmonodea, erysipelatodea, internorum viscerum infarctus, ardor ventriculi, stranguria, nephritis spastico inflammatoria, & quæ alia ad anomalum Hæmorrhoidum statum pertinent: Et tanta series ac congeries morborum non modo cum diversis salubriter decurrentibus, aut *turbatis* Hæmorrhagiis, sed & cum *V. S.* nibus, hisce hæmorrhagiis *connexis*, aut *omissis*, cohæret, quales morbos *quotidiana* praxis sat perspicue *in hoc nexu* cognitos reddit.

§. VIII.

Et quamvis in nonnullis subjectis *proxima & specialis* propensio ad *Hæmorrhagias* baud præsto sit, tamen sub præsentia *majoris* vel *minoris* plethoræ ac concursu *aliorum* circumstantiarum, qualitatum & causarum quarum §. IV. mentionem fecimus, *omissio V. S.* nis non *secura*, sed variis arduis *morbosis* consecutionibus obnoxia existit: quemadmodum enim *V. S.* io aliquoties & aliquamdiu adhibita *molestiam* sanguinis *ubertatem* cum sensibili levamine *imminuit*, & *viribus* æque ac facili humorum progressui, nec non reliquarum *connexarum* functionum *naturalium* legitimo successui multam attulit opem, ita *vicissim* illius *omissio multis* modis *molestiam* creat, occasionemque præbet, ut nunc *internis* motuum mutationibus & *corporis* alterationibus *varia morboſa* schemata irruant & oriantur, quæ *diversas*

versas corporis regiones modo superiores, nunc inferiores, aliquando internas, alibi externas corripunt & affligunt; siquidem omissæ V. Snes interdum ardua, immoderata & anomala molimina hæmorrhagica excitant, quæ antea nunquam invaserant: quare RIEDLINUS l. c. videl. Lin. Med. An. V. p. 412. 413. de fæmina quadraginta annorum, inter pletboricas numeranda, in qua plenior habitus corporis & vividus color aderant, testatur, quæ bis per annum cum utili effectû V. Snem admisit, hac vero omissa, jam capitis, jam dentium doloribus vexata & interdum ab iisdem prostrata fuerat: annectimus hoc loco observationem LENTILII in Miscell. Med. Pract. Tom. I. p. 193. de Cephalæa ex intermissa V. Sne in pede, quæ brevibus ita recensetur: Zyrhopæus 42. ann. autumnali tempore à multis annis V. Sni in altero pede adsueverat, quam cum omisisset incidit ab octiduo in dolorem capitis summe acerbum &c. aliquando stagnationes & congestiones humorum Pectus affligunt, inque hoc varia morborum schemate causantur, talem casum Phthiseos incipientis ex intermissa V. Sne commemorat VALENTINI in A. N. C. dec. 2. an. 2. obs. 165. in quo casu notatu digna illa circumstantia est, quod matrona 56. ann. cui Menses naturali ordine cessaverant, ob respirationis difficultatem annuæ V. Sni adsuefacta fuerit, quam cum intermiserit, phthiseos dein initia eadem experta sit, quæ vero V. Sne repetitâ sensim convaluit: quæ observatio nos ad parallelam aliam ducit, quod videlicet fæminæ, quæ vel præmature, vel congruo modo naturali ordine menstrui fluxus plenariam cessationem subierunt, ast nec sanguinis defectum, nec singularem imbecillitatem exhibent, sed

sed potius naturali *vigore*, & sanguinis *copia* instructæ,
 insuper *bono appetitu* præditæ sunt & ante hac *prompte*
 & *liberali* menstruo fluxu purgatæ fuerant, quæ ut pluri-
 mum post *talem* mensium *cessationem* *adversa* valetudine
 affliguntur, nisi salutaribus consiliis & auxiliis *sublevantur*,
 quæ quando inter alia adminicula V. Snem cum adjumen-
 to usurparunt, hanc vero iterum omittunt, posthac in
 atrocissima *hysterica*, colica, suffocativa, tympanitica, asciti-
 ca, hæctica &c. pathemata delabuntur, aliquando simul-
 taneas ac prodigas Hæmorrhagias *uterinas* experiuntur,
 interdum in scirrhum uteri delabuntur, aut incompscibi-
 les cruentas uteri dejectiones, nec non gravia uteri ulcera
 suscipiunt, & quibus fæminis *olim translationes* humorum
 ad caput & pectus familiares fuerunt, illæ sub *prædictis* cir-
 cumstantiis ex omissa V. Sne in *apoplecticos*, *hemiplecticos* &
suffocativos insultus delabuntur: huc quadrat casus ille,
 quem D. D. Præses alia occasione recensuit, de fæmina
sanguineo-melancholica eminenter plethorica, multorum
 liberorum matre, largiter Mensibus & Lochiis purgata,
 quæ post naturalem Mensium finem narium hæmorrha-
 gias crebriores obtinuit, sed per V. Snis usum repetitum
 a multis morbosis calamitatibus præservata fuit, ast dum
 illa usque in octuagesimum ætatis annum sub divina pro-
 videntia ac bonitate V. Snem cum notabili utilitate conti-
 nuaverat, sibi jocosa persuasit, quasi ex *naturalibus* subsi-
 diis per V. Snem immortalis redderetur, adeoque vitæ
 hujus *satura* 84 ætatis anno V. Snis omissionem decrevit;
 postquam brevi post *suffocativo catarrho* correpta naturali
 vita privata fuit, quamvis antea aliquoties illius catarrhi
 insultum

insultum V. Sio, opportune & congrue instituta averterit: ita etiam in *junioribus* & *adultioribus* multis *omissio* V. nis *oppressionem* pectoris, suspectum *asthmaticum* statum aliaque connexa & consequentia mala causatur: qua descriptione brevibus testari placuit, quomodo hæc amissio *varia* morborum *specimina* in *diversis* corporis *regionibus* & *partibus* accersat.

§. IX.

Quod omissa V. Sio in subjectis sanguine *abundantibus*, *calidi* temperamenti, *immoderatis* animi affectibus, nec non *talibus* corporis commotionibus, ut & *diætæ* plenæ, lautæ, generosæ, atque *irregulari* regimini deditis, ad *inflammatorios* affectus contribuat, attenta observatio medica sufficienter testabitur: quemadmodum enim *salutares* præc. *Hæmorrhagiæ* (non exclusis reliquis) aut *præcociter* suppressæ, aut *pertinaciter* obstructæ in *certis* subjectis variis consequentibus inflammationibus *in-* & *externis* occasionem ministrant, ita V. Sio sanguinis *urgenti* ubertati ac commotioni *præjudiciose* cum salutari effectu opposita, aut iterum ludice *omissio* similium inflammationum invasioni viam sternit; quare in *junioribus* subjectis aut *actuales* anginæ aut *anginodæ* afflictiones, *pleuritico-peripneumoniacæ*, *rheumatico peripneumoniacæ*, *adultioribus* vero nephriticæ & aliæ *specialiores* adhuc, pro circumstantiarum discrimine, variantes calamitates accidunt: quales non modo ita dicto *idiopathico* modo superveniunt, sed & aliis *arduis* affectibus insultantibus *symptomatica* ratione se conjungunt: nec desunt observationes *specialissimæ*, quibus probari potest, quod quibusdam subjectis

fectis ob *V. Snis omissionem* annuatim una aut altera vice, imo faeminis subinde *male menstruatis* aliquoties circa *menstruas periodos* Erysipelacea inflammatio obtigerit: huc pertinet, quod alii homines ob eandem *V. Snis omissionem iteratis inflammationibus & apostematibus* in superficie corporis vexati fuerint: imo quod magis est, quod in illo brachio aut pede, in quo *V. Snis repetitio necessaria* fuisset, ejusmodi inflammationum species occupaverint, quae antea, quam diu *V. Sio continuata* fuit, nunquam occurrerunt: nec defunt exempla, quibus probari potest, *phlegmonodeam* inflammationem ex *omissa V. Sne* in illo loco ortam fuisse, in quo antea *V. Sio* administrata fuerat: qualia morborum specimina clarius demonstrant, quod aliunde ad haec loca *immoderato congestorio* motu vicarius conatus excretorius tendat, qui defectum necessariae, aut spontaneae, aut artificialis imminutionis sanguinis concernit, cum quo processu *congestorio* dehinc *inflammatoria* tragedia concurrit, quae *stagnationis* aut *staseos* sanguinis, per accidens ex praevia fortiori congestione ortae, remotionem & salutarem directionem respicit. Porro ex observatione practica illa etiam annotatio fluit, quod *omissio V. Snis* ad *Febres varia* speciei contribuat, dum non modo *inflammatoria* febris cum molesta sanguinis *coacervatione*, partium & vasorum *distensione* ac *oppletione*, nec non *impedito* sanguinis progressu, indeque oriente *stagnatione* & *stasi* illius cohaeret, sed ita dicta *sanguinea* Febris nimia sanguinis *accumulationi* & conjunctae fortiori commotioni illius connexa facile inde ortum trahit, unde juxta GALENUM in *method. med. Lib. XI. c. 5.* *V. Sio* si in ulla alia febre

convenit, in hac necessaria admodum censetur: quare IOH. RAYM. à FORTIS Lib. de febb. tit. Synocha putrida p. 5. 6. judicat: error maximus qui in continentibus committi potest, est omissa sanguinis missio, aut quia timidi sunt patientes, aut quia medici imperiti hæmophobi & cucurbitularii &c. hanc V. Snem in præcedenti tit. de Synocha p. 3. 4. eximie pariter extollit, asseritque à sanguinis missione curationem esse inchoandam, quæ nullo modo differenda: addit: hac igitur evacuatione abundans ferventis sanguinis copia minuitur, totum corpus perfrigeratur & ad naturalem temperiem deducitur, unde sublevata natura residuum expellere ac superare valet, adeo ut eorum, qui ex cutis obstructione hac febre correpti fuerunt, nemo in putridam inciderit, hoc administrato præsidio: quam allegatam observationem multis aliis suffragiis, si necessitas requireret, roborare & illustrare possemus: proinde in dispositis subjectis omissæ V. Snæ contribuunt ad febrium acutarum continuarum putridarum faciliorem invasionem & immoderatiorem progressum, nec non gravissimorum symptomatum, præc. deliriorum concursus, ut & salutarium ac necessariarum excretionum multiplicem alterationem: contribuunt etiam in apertis subjectis ad purpuratarum febrium accessum & periculosum decursus, maxime vero ad perversam, impeditam & difficilem purpuræ efflorescentiam: conferunt insuper ad bilis coacervationem, & in idoneis subjectis ad biliosarum febrium faciliorem aggressionem & vehementiorem progressionem, unà cum symptomatum febrilium arduorum & periculorum augmentatione: ut plurimum vero quaslibet febres, à V. Sne omissa provocatas, aut qualicumque alio causandi modo promotas & acceleratas premit & comitatur,

tur, *intensior* aestus, fortior *capitis dolor*, major *inquietudo*, gravior *agrypnia*, & vehementius *delirium*, una cum *excretionum* magna immutatione: nec denique *reliqua* februm species ab omiſſa V. Sine *omni* alteratione destitutæ sunt, siquidem *intermittentes* inde ut plurimum *longinquiores*, pertinaciores magis *anomalæ* & in *quotidianas*, aut *continuas* proniores evadunt: quemadmodum aliàs *plethoricus* status omnibus *febricitantibus* admodum *præjudiciosus* existit, ita *suspecta* plethora, V. Sine quidem *allevata*, sed hac omiſſa denuo valde *alterata* communiter in *omni* febre magis *insensa* & adversa est.

§. X.

Superſunt adhuc *alii* ardui affectus, qui sub certo *causarum* nexu V. Sine omiſſioni suam debent originem: ex illis porro *variantes Deliriorum* species atque gradus commemoramus, quo partim *chronica*, partim *acuta* qualitatis deliria, nunc *maniaca*, alibi *melancholica* pertinent: aut intererit iterum in hac observatione certas circumſtantias, *subſectum*, *morbum* & *curationem* attinentes, non negligere: ita enim individua eminenter *plethorica*, eximie *calido* temperamento, velut *choleric* - sanguineo, aut sanguineo-cholericæ prædita, diætæ *spirituosæ* ac plenæ, nec non *fortioribus* animi ac corporis commotionibus inhaerentia, crebrioribus sanguinis *orgasticis* & *congestivis* motibus obnoxia, præcipitibus ac immoderatis molimini- bus *hæmorrhagicis* subſecta, aut plane *hereditaria* dispositione quoad *singulas* hæc qualitates instructa, præcipue *repentinis*, strenuis ac impetuosis translationibus sanguinis *ad* & *intra* caput exposita, *salutari* V. Sine, aliquoties adhi-

adhibitæ, usui adsueta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurso aliarum* huc quadrantium causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ qualitatis* ac destinationis, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *cons. 26.* FAVENTINUS *consil. 15.* FRAMBESAR. *cons. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypochondriaci* ægri *multo* sanguine onerati, *pleno* victu, *pauco* potu, crebra *desidia* ac cibis *crassis* fruentes, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium hæmorrhagia ventilati, postea V. Sne sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Snem in *Melancholiam hypochondriacam* delabuntur; *cons.* FONTANUS *cons. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *consil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. cons. 39.* Alph. SANCTACRUCE *de melanchol. obs. 1.* nec desunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* personarum confirmari potest, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. sq.* historiam *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hisce utitur verbis; ego accedens, omnibus circumstantiis rite perpensis

perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licetque a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desuit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. *Ann.* 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omisso V. Sne proveniunt: sesto nobis præcipue hoc loco est de Arthriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subiectis satis evidenter & utplurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hamorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subiecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicio collatione circumstantiarum facile illo-

adhibitæ, usui adsueta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurso* aliarum huc quadrantium causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ* *qualitatis* ac *destinationis*, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *cons. 26.* FAVENTINUS *consil. 15.* FRAMBESAR. *cons. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypocondriaci* ægri *multo* sanguine onerati, *pleno* victu, *pauco* potu, crebra *desidia* ac *cibis crassis* fruentes, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium *hæmorrhagia* ventilati, postea V. Sne sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Snem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *cons. FONTANUS cons. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *consil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. cons. 39.* Alph. SANCTACRUCE *de melanchol. obs. 1.* nec desunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* personarum confirmari potest, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. sq.* historiam *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hisce utitur verbis; *ego accedens, omnibus circumstantiis rite perpensis*

perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suffi, licet que a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis ~~que~~ plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab ~~omissa~~ V. Sne proveniunt: sermo nobis præcipue hoc loco est de Arthriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut ~~omissa~~, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicioſa collatione circumſtantiarum facile illo-

adhibitæ, usui adsueta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurso* aliarum huc quadrantium causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ* *qualitatis* ac *destinationis*, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *cons. 26.* FAVENTINUS *consil. 15.* FRAMBESAR. *cons. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypocondriaci* ægri *multo* sanguine onerati, *pleno* victu, *pauco* potu, crebra *desidia* ac *cibis crassis* fruentes, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium *hæmorrhagia* ventilati, postea V. Sne sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Snem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *cons.* FONTANUS *cons. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *consil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. cons. 39.* Alph. SANCTACRUCE *de melanchol. obs. 1.* nec desunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* personarum confirmari potest, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. sq.* historiam *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hisce utitur verbis; ego accedens, omnibus circumstantiis rite perpensis

perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licetque a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desuit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omissa V. Sne proveniunt: sermo nobis præcipue hoc loco est de Arthriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicioſa collatione circumſtantiarum facile illo-

adhibitæ, usui adfucta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurso* aliarum huc quadrantium causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ* *qualitatis* ac *destinationis*, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs.* cap. 11. MOCCHA *cons.* 26. FAVENTINUS *consil.* 15. FRAMBESAR. *cons.* 1. FONTANUS *obs.* 1. Quando porro *hypocondriaci* ægri multo sanguine onerati, pleno victu, paucopotu, crebra *desidia* ac cibis *crassis* fruantes, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium *hæmorrhagia* ventilati, postea V. Sne sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Snem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *cons.* FONTANUS *cons.* 10. EPIPHANIUS *Hist.* 68. GUARINONIUS *consil.* 592. TRINCAVELLUS *Lib.* 3. *cons.* 39. *Alph.* SANCTACRUCE *de melanchol.* *obs.* 1. nec desunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* personarum confirmari potest, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An.* 2. *Decembr.* *obs.* 19. p. 620. sq. historiam *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hisce utitur verbis; ego accedens, omnibus circumstantiis rite perpensis

perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licetque a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desuit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omissa V. Sne proveniunt: sermo nobis præcipue hoc loco est de Artbriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicioſa collatione circumſtantiarum facile illo-

adhibitæ, usui adfucta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurſu aliarum* huc *quadrantium* *causarum* nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, ſat forte, delabuntur & ſub arduis talibus afflictionibus diſtincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diverſæ qualitatis* ac *deſtinationis*, utpote *orgaſticam*, *congeſtoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omiffa* aut *inſufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *conf. 26.* FAVENTINUS *conſil. 15.* FRAMBESAR. *conf. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypocondriaci ægri* multo ſanguine onerati, pleno victu, paucopotu, crebra *deſidia* ac cibis *crasſis* fruenter, in *junioribus* annis iterata *ſalutari* narium *hæmorrhagia* ventilati, poſtea V. Sne ſublevati, hanc poſtea iterum *omittunt*, ſed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, inſuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *ſtomachica* perverso modo ac tempore uſurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omiffam* V. Snem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *conf. FONTANUS conf. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *conſil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. conf. 39.* Alph. SANCTACRUCIS *de melanchol. obs. 1.* nec deſunt multa teſtimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* perſonarum confirmari poteſt, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. ſq.* hanc *hæſtorem* *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hiſce utitur verbis; ego accedens, omnibus circumſtantiis rite perpenſis

*perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licetque a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, pletboricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omissa V. Sne proveniunt: sescmo nobis præcipue hoc loco est de Artbriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicioſa collatione circumſtantiarum facile illo-
rum*

adhibitæ, usui adsueta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurso* aliarum huc quadrantium causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ* *qualitatis* ac *destinationis*, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *cons. 26.* FAVENTINUS *consil. 15.* FRAMBESAR. *cons. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypocondriaci* ægri *multo* sanguine onerati, *pleno* victu, *pauco* potu, crebra *desidia* ac cibis *crassis* fruentes, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium *hæmorrhagia* ventilati, postea V. Sne sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Snem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *cons.* FONTANUS *cons. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *consil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. cons. 39.* Alph. SANCTACRUCE *de melanchol. obs. 1.* nec defunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* personarum confirmari potest, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. sq.* historiam *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hisce utitur verbis; ego accedens, omnibus circumstantiis rite
perpensis

*perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licet que a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omissa V. Sne proveniunt: sermo nobis præcipue hoc loco est de Arthriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicio collatione circumstantiarum facile illo-
rum*

adhibitæ, usui adsueta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concurso aliarum* huc quadrantium causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ qualitatis* ac destinationis, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sne orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *cons. 26.* FAVENTINUS *consil. 15.* FRAMBESAR. *cons. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypocondriaci* ægri *multo* sanguine onerati, *pleno* victu, *pauco* potu, crebra *desidia* ac cibis *crassis* frucentes, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium hæmorrhagia ventilati, postea V. Sne sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Snem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *cons.* FONTANUS *cons. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *consil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. cons. 39.* Alph. SANCTACRUCE *de melanchol. obs. 1.* nec desunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum personarum* confirmari potest, ex multis allegamus RIEBLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. sq.* historiam *Melancholiæ in prægnante V. Sni cedentis* recenset & hisce utitur verbis; ego *accedens*, *omnibus circumstantiis rite perpensis*

*perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licetque a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omissa V. Sne proveniunt: sermo nobis præcipue hoc loco est de Arthriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicio collatione circumstantiarum facile illo-
rum*

rum morborum *insultus*, aut *crebrior* & *veementior* recursus *omissæ* V. Sni tribui queat: *conf. Henric. GARETIUS in consil. de artbritidis præservatione & curatione*: quando itaque evenit, ut *impatientes* ac immoderati arthritici & podagrici V. Sni *continuationem* eam ob causam *negligunt* & *intermittunt*, quia ad voluntatem illorum *ita confestim*, nec *ita sufficienter* utilem effectum haud affert, *ast hunc neglectum* posthac *frequentior* & *veementior* illorum morborum *insultus* excipit, ut inde *attenti observatores* mox colligere queant, quæ damna ab hac V. Sectionis omissione eveniant. *conf. BALLONIUS Lib. 2. conf. 3. CLAUDINUS Respons. Med. 34. aliique.*

§. XI.

Popularis, *ast hoc loco*, nexu, atque ordine annotanda observatio est, quod non modo *illis temporibus*, quibus V. Sio perquam *utilis* atque *necessaria*, *præservatorio* præc. fine instituenda, sed & quando tempora illa *præterlapsa* & V. Sio *dilatata*, aut plane *omissa* sunt, in multis subjectis aliquando in *universo corpore*, quandoque in *artubus* ac *illis membris* in quibus *olim* V. Sio instituta, nunc vero denuo suscipi & *continuari* debuerit, *insolita gravativa molestia* & *lassitudo*, die Arme oder Füße wären Bley-schwehr, vel *torpor* cum sensatione languoris & stuporis, es schlaffen ihnen ohngewöhnlich die Glieder ein, vel *obtusa tensio* & *tractio*, es ziehe und spanne sie in solchen Gliedern, vel *dolorifica tractio*, cum *ardore* conjuncta, es reisse, schmerze und brenne darinnen, excipit; vel *acuta punctura* & *æstuans molestia in loco*, sub *cicatrice* & *circa* *banc,*

hanc, unde *antebac* per administratam V. Snem sanguis effluxit, obtingens affligensque, es stecke, poche, brenne an solchen Ort, das Blut wolle wieder daraus eine Oeffnung haben, es sey Alderlassens Zeit, man habe diese Zeit übergangen &c. sequitur; quæ singulæ molestæ sensationes manifesta sunt monitoria, quod *ulterior* sanguinis evacuatio admodum *necessaria* existat; hinc aliquando in *antiquo* foramine *lancinatorii* dolores occurrunt, luculento testimonio quod sanguis denuo ex *eodem ostio* exitum quærat; quales notatu dignas observationes *illæ* opiniones, quæ *nude physicis* & similibus connexis meditationibus plus tribuunt, quam par est; minime explicare possunt; siquidem ipsa *quantitas*, aut moles sanguinis non æque ad *antiquum* locum cogitur: quid quod evenit & attentis atque minus præjudiciosus observatoribus cognitum est, quomodo circa *pristinam* aperturam venæ incisæ *dolorificæ inflationes*, *congestionem*, *rubores*, *ardores*, *pulsatiles* sensationes oriantur, unde in *historia medica spontaneæ* venarum eruptiones æque innotuerunt: e multis talibus historiis illam ex BENIVENII *abdit. morb. & sanit. caus. c. 4.* quam SENNERTUS *Prax. Lib. 3. Part. 6. Sect. 1. c. 2.* profert, allegare placet, ubi alicui subjecto ex *iliaca* dextra regione, *menstrua* qualibet periodo, *sponte* sanguis notabili quantitate profiliit, qui sanguinis fluxus *menstrua V. Sne* curatus fuit: annectimus BARTHOLINI relationem *Cent. 5. hist. 19. p. 35. Venæ Sectioni adsueti statis vicibus in vena pungi solita, titillationem sentiunt, quasi natura ad solitas evacuationes monente*: meretur etiam conciliari cum hisce observationibus historia B. Septimi Andreæ FA-

BRITH, Poliatri Norimbergensis mihi Præsidi quondam Fautoris atque Collegæ eximii, quam *A. N. C. Dec. 2. an. 6. obs. 236.* allegat, cum annexo *scholio*, in quo extant verba: *adeo natura contra quosvis hæmophobos medicum docet sanguinem educere superfluum: & GRASSIUS* profitetur *dec. 1. an. 3. obs. 54. opponuntur* (Helmontii opinioni, quod sanguinis evacuatio artificialis naturæ contrarietur) *aliorum venarum diæreses spontaneæ, quæ satis probant, naturam nonnunquam intendere sanguinis imminutionem.* Quemadmodum porro ab *omissa V. S.*ne in quibusdam subjectis *interni tumores* atque *infarctus* in variis partibus oriuntur, ita etiam aliquando in *externa* corporis regione eminentes, fontici, intricati & refractarii *Tumores* ab eadem causa oriuntur; tales tumores aliquando *inflammatorii* sunt, ut supra notavimus, interdum ex congestione *sanguinis*, inde *sanguinei* nominati, ortum capiunt; quales tumores nonnunquam in *artubus* proveniunt & *duri*, aliquatenus *rubentes* & per intervalla acerbius *dolentes* existunt, aliquando *diutius* durant, quandoque *augescunt* iterumque decrescunt & tandem iterum *evanescent*, alio tempore *recrudescent* & si negligenter, aut *perversè* tractantur, in suspectam *continuum* duritiem transeunt, aut *atrocissimos* dolores assumunt, aut ominosa *inflammatione* obruuntur & quandoque plane sub maximis cruciatibus in *perversum abscessum* delabuntur: quandoque cum talibus tumoribus *febriles* commotiones concurrunt, interdum aliæ alterationes atque mutationes functionum *naturalium, animalium & vitalium* coincidunt: evenit nonnunquam ut tales tumores *subito* oriantur, sed facile iterum

rum evanescent, at hac *repentina* cessatione eximias *internas* afflictiones causentur, quales videl. *spasmos retro-*
pulsos comitari solent: in aliis subjectis, de sanguineo-
 cholerico, aut sanguineo-melancholico temperamento par-
 ticipantibus, efflorescunt nonnunquam *protuberantiae*
populares, volaticae, quasi erysipelaceae, *brevi* tempore
 iterum evanescentes: aliquando tales superficiales tumo-
 res, in locis *largiori lymphæ* affluxui obnoxiiis, utpote in
facie, hujusque confiniis, in *concrementum sanguineum*
 abeunt, quæ successive augescunt magnamque afflictio-
 nem accersunt.

§. XII.

Huic diffuso numero morborum, ab *omissa* V. Sne
 aliquando provenientium, tandem annumeramus varias
alias efflorescentias cutaneas, quæ consistunt in *tubercu-*
lis & pustulis rubicundis, facile suppurantibus & nume-
 rosa congerie *faciem* occupantibus, quas nominant das
 Ausschlagen und Ausfahren im Gesicht, quale quid non-
 nunquam *illis* præc. temporibus occurrit, *quibus* per V.
Snem sanguis *imminui* debuit, unde ut plurimum ejus-
 modi efflorescentias *sanguini* tribuere solent, subintelli-
 gentes videl. ex parte etiam *nimiam* atque urgentem illius
 copiam: analogum phænomenon obtingit, in multis fæ-
 minis, quæ circa periodos *menstrui* profluvii similes faciei
pustulosas deformationes experiuntur: nonnulli homines
 ab eadem V. Sne *omissa* in *brachio* aut *pede*, unde antehac
 sanguis subtractus fuit, imo quandoque in confiniis *inci-*
sionis efflorescentiam quasi *scabiosam, serpiginosam, ar-*
den-

dentem, prurientem suscipiunt, quam quidam *impuritati* sanguinis adscribere malunt; quæ vero ab eadem præjudiciosa *accumulatione* illius dependere potest ac solet, attamen nonnullis signis evidenter *nexum* suum cum *omissa V. Sne* prodit: interdum ab *eadem* causa quidam homines tam sub corporis *majori exæstuatione*, quam extra hanc insolitum & valde molestum *ardorem* ac *pruritus* in cute sentiunt, inde eloquuntur das Blut fresse oder jucke sie: nec desunt exempla, quod aliquando ab *omissa V. Sne Ulcera interna & externa* oriantur: de nonnullis *internis* supra mentio facta fuit, quemadmodum aliquando *ulcera* in *intestinis*, ut & *vesica urinaria* a *suppressis hæmorrhoidibus* & nonnunquam a *V. Sne* in eodem affectu *omissa* ortum capiunt: in genere vero *translationes* sanguinis ad varia *in & externa* corporis loca cum *Hæmorrhagico* respectu *connexæ*, aliquando humorum *stases* & tandem supervenientes *ulcerationes* complectuntur; testimonio fæminarum, *mensium defectum* subeuntium & præc. *laxiori* corporis habitu præditarum, quæ non modo in *pedibus*, sed & *aliis* regionibus corporis interdum *refractariis ulceribus* affliguntur; unde etiam in experientia medica agnatum, observatum & demonstratum est, quod nonnunquam motus sub *Mensium* penuria ad *ulcera talia* transeant, quo loco conciliandas offerimus observationes in SCHENCKII *Lib. IV. tit. Menses tum suppressi tum alieno loco fluentes, de Mensibus ex maligno pedis ulcere: Act. Berol. dec. 2. Vol. 8. p. 53. Menstrua ad umbilici ulcus tendentia*: inde etiam innotescit, quod talia ulcera non modo *menstruis* periodis *exacerbentur*, sed & tam diu *persistant & augeantur*, quam

quam diu *Menses suppressi* manent: proinde etiam aliquando ulcera cum *plethorico* statu admodum *coherent* & ab hoc *sustentantur* ac *acerbioribus* symptomatibus affliguntur, quale specimen *FORESTUS Lib. 7. observ. chirurg. 6.* profert: quando itaque quædam fæminæ ob *Mensium defectivum* successum *ulceribus* etiam *externis* affliguntur, tunc non raro sub *recursu* illarum periodorum, quibus *Menses* progredi deberent, ulcera talia *congestionibus* sanguinis & conjuncto *ardore*, *rubore*, *dolore* & aliquali *intumescencia* circa ambitum exacerbantur: hæ observationes practicæ præsentem nostram annotationem illustrent & confirmant, quod videlicet nonnunquam *V. Sio suppressis* salutaribus *Hæmorrhagiis*, aut morbis *inde ortis*, vel *morbosæ* plethoræ opposita, *iterumque omissa* in *externis* corporis regionibus *refractoria*, diuturna, ardua & contumacia *ulcera* causetur, quæ sub *diuturniori* omissione *V. Snis* omnibus *pravis* qualitatibus augescunt; & ut ulcera ex *hæmorrhagiarum anomaliis* orta iterum *benigniores* & tractabiliorem qualitatem ut plurimum assumunt, quando *salutares* hæmorrhagiæ *congruo* modo *revocantur* ac *ordinantur*, ita etiam illa ulcera, quæ ex *omissa* *V. Sine* ortum traxerunt, post *opportunam* hujus repetitionem æque *leniora* ac *curatu faciliora* evadunt: Ultima loco annotamus, quod *nonnunquam* a *V. Sine* omissa in certis subjectis sub certis etiam circumstantiis *Convulsiones* oriuntur, quando videlicet in *sensibilibus* subjectis *abundantia* sanguinis per *V. Snem* antehac cum *euphoria* imminuta, posthac cum *dysphoria* accumulatur & a variis causis *valde* commovetur & offenditur, quam ob rem interdum tales

horum, post Mensium cessationem ex V. Snis intermissione?
 proinde aliquando accidit, ut V. Sio ad *ominosum* atque
 urgentem statum *pletboricum* corrigendum cum *emolu-*
mento adhibita, quamvis antehac *nulla* singularis *dispositio*,
 nullusque apparatus ad *specialem* Hæmorrhagiam in indi-
 viduis talibus præsto fuerit, si posthac ludicre illa V. Sio
omittitur, tunc demum *actuales* arduæ, intricatæ, *anomalæ*
 ac *periculosæ* sanguinis perruptiones consequuntur, quæ
 comitatum *gravissimorum* pathematum complectuntur,
 ut inde tragedia valde *irregularium* & *ferme* incorrigibi-
 lium Hæmorrhagiarum producat; quale afflictionum
 schema vel leviter subsumentes & judicantes a *præjudi-*
ciosa illa V. Snis *omissione* derivare sciunt: unde vicissim
 non inauditum, insolitum, aut incongruum est, quod *op-*
portune ac *ordinate* iteratæ V. Snes reliqua *futura* suspecta
 morbosa *accrementa* manifeste & efficaciter extinguant
 atque intercipient: dum contra ex *continuata* contumaci
 V. Snis omissione, prædicti *Hæmorrhagici* insultus, ho-
 rumque periculosi progressus perennantia accrementa &
supplementa nanciscuntur, quæ ita *refractaria* ac immode-
 rata evadunt, ut *serius* repetitæ V. Snes non modo *nihil*
levaminis ac utilitatis afferant, sed & ad *totius* scenæ mor-
 bosæ corruptionem magis conferant.

§. VII.

Præter *tales* *morbosas* afflictiones, quæ ex *omissa*
 V. Sne originem trahunt, multæ aliæ adhuc innotescunt,
 & tales quidem quæ ex parte cum *prægressis* salutaribus
Hæmorrhagiis nexum servant: hinc in observatione me-
 dica perquam constat, quod sub *Mensium* *suppressione*,
 quando V. Sio aut *negligitur*, aut *omittitur*, affectus *apo-*
plectici,

plectici, suffocativi, strangulatorii, paralytici &c. consequantur; vid. SCHNEIDERUS de Apoplexia c. 22. p. 733. aut quando fœminæ quædam extra imprægnationis statum, strenue, libere & copiose mensium fluxum expertæ fuerunt, nunc vero sub ingravidatione subito eorum cessationem subeunt, cæteroquin etiam vegetis viribus, calido temperamento, plena aut lauta diæta, ac inquieto animo &c. præditæ sunt, nunc vero ob V. Snis metum, neglectum, cunctationem, aut omissionem facile abortum patiuntur hinc LENTILIUS in Miscell. Medic. Pract. Part. I. p. 77. observationes profert de Abortu a V. Sne in plethorica neglecta: nec non de præcautione Abortus per V. Snem (quales parallelæ historiæ multæ ab aliis recensentur) porro de partu fœtus mortui ob neglectam V. nem, & contra de correctione bujuscemodi partus per adhibitam talem V. Snem in observatione medica non obscura occurrunt exempla: conciliamus testimonium RIEDLINI Curat. Medic. 576. p. 357. ubi de Convulsionibus Gravidæ instantibus V. Sne depulsis tractat, & tandem illam observationem obsignat: Constat vero ex dictis quantum V. Sne subinde opus babeant gravidæ, qua diutius dilata hæc sine dubio, vel sub usu aliorum præstantissimorum in longe graviora incidisset mala &c. quando porro fœminis, Mensium defectu laborantibus, aliquoties in subsidium non sine levamine V. Sio adhibita, ast iterum omissa est, tunc præter nominatos affectus superveniunt pathemata ominosa asthmatica, angustatoria, colica, hysterica, synoptica, cephalalgica, hemicrania, odontalgica, erysipelatodea, spasmodica interna & externa, orgasmus sanguinis, palpitationes cordis, inflationes venarum, ardores interni, & non raro ventriculi, oppressiones & congestio-

congestionem pectoris, tussis siccae & cum moliminibus hæmoptycis conspirantes, angustiae præcordiales, conatus vomendi, gravativa ventriculi molestia, colica anoterica, gravis & diuturna appetitus prostratio, membrorum lassitudo &c. Quando fæminæ *pletboricæ* & *largo* atque liberali Mensium profluvio sublevatæ, sub consequente imprægnatione alioquin usitatam V. Snem omittunt atque negligunt, tunc non modo *Abortivis* periculis *facilius* subjiciuntur, sed & arduas & multiplicatas afflictiones morbosas, *Graviditatem* attinentes & prementes, cum eximia molestia experiuntur, ac subinde *periculoso partui* subjiciuntur: Quicunque crebrioribus ac largioribus *Narium Hæmorrhagiis* mitigandis & avertendis V. Snem adhibuerunt, attamen hanc post aliquam moram temporis iterum *omiserunt*, illi intricatis affectibus *capitis* & *pectoris* posthac affliguntur, velut suspectis *Cephalalgis* & *Hemicraniis*, *Rheumatismis*, ominosis *oculorum* morbis, velut imbecillitate visus, cataracta, defluxione, inflammatione, porro *vertigine*, tinnitu aurium, transitoria gravitate auditus, erysipelate capitis, *spasmodis*, aliquando affectibus phreneticis, deliris, agrypnia, respiratione difficili, asthma sicco, nec non *phthisicis* invasionibus, vomica alioque infarctu pulmonum, doloribus *artbriticis*, *rheumatico-artbriticis*, imo quandoque efflorescentiis cutis, velut varis, gutta rosea, tuberculis papillaribus & papulis concrementis sanguinolentis, sarcomatibus &c. Quando ob insufficientem, impeditum & irregularem processum & successum *hæmorrhoidalem* quidam homines V. Snem *utili* cum effectu adhibuerunt, sed postea iterum *omiserunt*, tunc metuenda sunt varia & gravia specimina *morbosarum* calamitatum, præcipue

præcipue colica, hæmorrhoidalia, hypochondriaca, nephritica, splenetica, cardialgica, cæca hæmorrhoidalia, periculose inflammatoria interna & loca hæmorrhoidalia occupantia, asthmatica, spastica, ischiadico-nephritico-arthritico-rheymatico-podagrica, suffocatoria, apoplectica, suspecte vertiginosa, paralytica, phlegmonodea, erysipelatodea, internorum viscerum infarctus, ardor ventriculi, stranguria, nephritis spastico inflammatoria, & quæ alia ad anomalum Hæmorrhoidum statum pertinent: Et tanta series ac congeries morborum non modo cum diversis salubriter decurrentibus, aut *turbatis* Hæmorrhagiis, sed & cum *V. Snibus*, hisce hæmorrhagiis *connexis*, aut *omissis*, cohæret, quales morbos *quotidiana* praxis sat perspicue *in hoc nexu* cognitos reddit.

§. VIII.

Et quamvis in nonnullis subjectis *proxima & specialis* propensio ad *Hæmorrhagias* baud præsto sit, tamen sub præsentia *majoris* vel *minoris* plethoræ ac concursu *taliuna* circumstantiarum, qualitatum & causarum quarum §. IV. mentionem fecimus, *omissio V. Snis non securo*, sed variis arduis *morbosis* consecutionibus obnoxia existit: quemadmodum enim *V. Sio* aliquoties & aliquamdiu adhibita *molestiam* sanguinis *ubertatem* cum sensibili levamine *immittit*, & *viribus* æque ac facili humorum progressui, nec non reliquarum *connexarum* functionum *naturalium* legitimo successui multam attulit opem, ita *vicissim* illius *omissio multis* modis *molestiam* creat, occasionemque præbet, ut nunc *internis motuum* mutationibus & *corporis* alterationibus varia *morbosa* schemata irruant & oriantur, quæ *diversas*

versas corporis regiones modo superiores, nunc inferiores, aliquando internas, alibi externas corripunt & affligunt; siquidem omissæ V. Snes interdum ardua, immoderata & anomala molimina hæmorrhagica excitant, quæ antea nunquam invaserant: quare RIEDLINUS l.c. videl. Lin. Med. An. V. p. 412. 413. de fæmina quadraginta annorum, inter pletboricas numeranda, in qua plenior habitus corporis & vividus color aderant, testatur, quæ bis per annum cum utili effectû V. Snem admisit, hac vero omissa, jam capitis, jam dentium doloribus vexata & interdum ab iisdem prostrata fuerat: annectimus hoc loco observationem LENTILII in Miscell. Med. Pract. Tom. I. p. 193. de Cephalæa ex intermissa V. Sne in pede, quæ brevibus ita recensetur: Zytbopæus 42. ann. autumnali tempore à multis annis V. Sni in altero pede adsueverat, quam cum omisisset incidit ab octiduo in dolorem capitis summe acerbum &c. aliquando stagnationes & congestiones humorum Pectus affligunt, inque hoc varia morborum schemate causantur, talem casum Phthiseos incipientis ex intermissa V. Sne commemorat VALENTINI in A. N. C. dec. 2. an. 2. obs. 165. in quo casu notatu digna illa circumstantia est, quod matrona 56. ann. cui Menses naturali ordine cessaverant, ob respirationis difficultatem annuæ V. Sni adsuefacta fuerit, quam cum intermiserit, phthiseos dein initia eadem experta sit, quæ vero V. Sne repetitâ sensim convaleuit: quæ observatio nos ad parallelam aliam ducit, quod videlicet fæminæ, quæ vel præmature, vel congruo modo naturali ordine menstrui fluxus plenariam cessationem subierunt, ast nec sanguinis defectum, nec singularem imbecillitatem exhibent;
sed

sed potius naturali *vigore*, & sanguinis *copia* instructæ; insuper *bono appetitu* præditæ sunt & ante hac *prompte* & *liberali* menstruo fluxu purgatæ fuerant, quæ ut plurimum post *tolem* mensium *cessationem* *adversa* valetudine affliguntur, nisi salutaribus consiliis & auxiliis *subleventur*, quæ quando inter alia adminicula V. Snem cum adjumento usurparunt, hanc vero iterum omittunt, posthac in atrocissima *hysterica*, colica, suffocativa, tympanitica, ascitica, hæctica &c. pathemata delabuntur, aliquando simultaneas ac prodigas Hæmorrhagias *uterinas* experiuntur, interdum in scirrhum uteri delabuntur, aut incompscibiles cruentas uteri dejectiones, nec non gravia uteri ulcera suscipiunt, & quibus fæminis *olim translationes* humorum ad caput & pectus familiares fuerunt, illæ sub prædictis circumstantiis ex omiſſa V. Sne in *apoplecticos*, *hemiplecticos* & *suffocativos* insultus delabuntur: huc quadrat casus ille, quem D. D. Præses alia occasione recensuit, de fæmina *sanguineo-melancholica* eminenter plethorica, multorum liberorum matre, largiter Mensibus & Lochiis purgata, quæ post naturalem Mensium finem narium hæmorrhagias crebriores obtinuit, sed per V. Snis usum repetitum a multis morboſis calamitatibus præservata fuit, ast dum illa usque in octuagesimum ætatis annum sub divina providentia ac bonitate V. Snem cum notabili utilitate continuaverat, sibi jocosa persuasit, quasi ex *naturalibus* subsidiis per V. Snem immortalis redderetur, adeoque vitæ hujus satura 84 ætatis anno V. Snis omiſſionem decrevit; postquam brevi post *suffocativo catarrho* correpta naturali vita privata fuit, quamvis antea aliquoties illius catarrhi

insultum V. Sio, opportune & congrue instituta averterit; ita etiam in *junioribus* & *adultioribus* multis *omissio* V. nis *oppressionem* pectoris, suspectum *asthmaticum* statum aliaque connexa & consequentia mala causatur: qua descriptione brevibus testari placuit, quomodo hæc amissio *varia* morborum *specimina* in *diversis* corporis *regionibus* & *partibus* accersat.

§. IX.

Quod omissa V. Sio in subjectis sanguine *abundantibus*, *calidi* temperamenti, *immoderatis* animi affectibus, nec non *talibus* corporis commotionibus, ut & *diætæ* plenæ, lautæ, generosæ, atque *irregulari* *regimini* deditis, ad *inflammatorios* affectus contribuat, attenta observatio medica sufficienter testabitur: quemadmodum enim *salutares* præc. *Hæmorrhagiæ* (non exclusis reliquis) aut *præcociter* suppressæ, aut *pertinaciter* obstructæ in *certis* subjectis variis consequentibus inflammationibus *in-* & *externis* occasionem ministrant, ita V. Sio sanguinis *urgenti* ubertati ac commotioni *præjudiciose* cum salutari effectu opposita, aut iterum ludice *omissa* similium inflammationum invasioni viam sternit; quare in *junioribus* subjectis aut *actuales* anginae aut *anginodæ* afflictiones, *pleuritico-peripneumoniacæ*, *rheumatico peripneumoniacæ*, *adultioribus* vero *nephriticæ* & aliæ *specialiores* adhuc, pro circumstantiarum discrimine, variantes calamitates accidunt: quales non modo ita dicto *idiopathico* modo superveniunt, sed & aliis *arduis* affectibus insultantibus *symptomatically* ratione se conjungunt: nec desunt observationes *specialissimæ*, quibus probari potest, quod quibusdam subjectis

jectis ob *V. Snis omissionem* annuatim una aut altera vice, imo fæminis subinde *male menstruatis* aliquoties circa *menstruas periodos* Erysipelacea inflammatio obtigerit: huc pertinet, quod alii homines ob eandem *V. Snis omissionem iteratis inflammationibus & apostematibus* in superficie corporis vexati fuerint: imo quod magis est, quod in illo brachio aut pede, in quo *V. Snis repetitio necessaria* fuisset, ejusmodi inflammationum species occupaverint, quæ antea, quam diu *V. Sio continuata* fuit, nunquam occurrerunt: nec desunt exempla, quibus probari potest, *phlegmonodeam* inflammationem ex *omissa V. Sine* in illo loco ortam fuisse, in quo antea *V. Sio* administrata fuerat: qualia morborum specimina clarius demonstrant, quod aliunde ad hæc loca *immoderato congestorio* motu vicarius conatus excretorius tendat, qui defectum necessariæ, aut spontaneæ, aut artificialis imminutionis sanguinis concernit, cum quo processu *congestorio* dehinc *inflammatoria* tragœdia concurrit, quæ *stagnationis* aut *staseos* sanguinis, per accidens ex prævia *fortiori* congestione ortæ, remotionem & salutarem directionem respicit. Porro ex observatione practica illa etiam annotatio fluit, quod *omissio V. Snis* ad *Febres variæ* speciei contribuat, dum non modo *inflammatoria* febris cum molesta sanguinis *coacervatione*, partium & vasorum *distensione* ac oppletionem, nec non *impedito* sanguinis progressu, indeque oriente *stagnatione* & *stasi* illius cohæret, sed ita dicta *sanguinea* Febris nimia sanguinis *accumulationi* & conjunctæ *fortiori* commotioni illius connexa facile inde ortum trahit, unde juxta GALENUM in *method. med. Lib. XI. c. 5. V. Sio* si in ulla alia febre

convenit, in hac necessaria admodum censetur: quare IOH. RAYM. à FORTIS Lib. de febb. tit. Synocha putrida p. 5. 6. judicat: error maximus qui in continentibus committi potest, est omissa sanguinis missio, aut quia timidi sunt patientes, aut quia medici imperiti hæmophobi & cucurbitularii &c. hanc V. Snem in præcedenti tit. de Synocha p. 3. 4. eximie pariter extollit, asseritque à sanguinis missione curationem esse inchoandam, quæ nullo modo differenda: addit: hac igitur evacuatione abundans ferventis sanguinis copia minuitur, totum corpus perfrigeratur & ad naturalem temperiem deducitur, unde sublevata natura residuum expellere ac superare valet, adeo ut eorum, qui ex cutis obstructione hac febre correpti fuerunt, nemo in putridam inciderit, hoc administrato præsidio: quam allegatam observationem multis aliis suffragiis, si necessitas requireret, roborare & illustrare possemus: proinde in dispositis subjectis omissæ V. Snis contribuunt ad febrium acutarum continuarum putridarum faciliorem invasionem & immoderatiorem progressum, nec non gravissimorum symptomatum, præc. deliriorum concursus, ut & salutarium ac necessariarum excretionum multiplicem alterationem: contribuunt etiam in aptis subjectis ad purpuratarum febrium accessum & periculosum decursum, maxime vero ad perversam, impeditam & difficilem purpuræ efflorescentiam: conferunt insuper ad bilis coacervationem, & in idoneis subjectis ad biliosarum febrium faciliorem aggressionem & vehementiorem progressionem, unâ cum symptomatum febrilium arduorum & periculorum augmentatione: ut plurimum vero quaslibet febres, à V. Sne omissa provocatas, aut qualicumque alio causandi modo promotas & acceleratas premit & comitatur,

tur, *intensior æstus*, fortior *capitis dolor*, major *inquietudo*, gravior *agrypnia*, & vehementius *delirium*, una cum *excretionum* magna immutatione: nec denique *reliquæ* februm species ab omiſſa V. Sine *omni* alteratione destitutæ sunt, siquidem *intermittentes* inde ut plurimum *longinquiores*, pertinaciores magis *anomalæ* & in *quotidianas*, aut *continuas* proniores evadunt: quemadmodum aliàs *pletboricus* status omnibus *febricitantibus* admodum *præjudiciosus* existit, ita *suspecta* plethora, V. Sine quidem *allevata*, sed hac omiſſa denuo valde *alterata* communiter in *omni febre* magis *insensa* & adversa est.

§. X.

Superfunt adhuc *alii* ardui affectus, qui sub certo *causarum nexu* V. Sine omiſſioni suam debent originem: ex illis porro *variantes Deliriorum* species atque gradus commemoramus, quo partim *chronica*, partim *acutæ* qualitatis deliria, nunc *maniaca*, alibi *melancholica* pertinent: ast intererit iterum in hac observatione certas circumstantias, *subjectum*, *morbum* & *curationem* attinentes, non negligere: ita enim individua eminenter *pletborica*, eximie *calido* temperamento, velut *cholero-cholero* - sanguineo, aut sanguineo-cholero prædita, diætæ *spirituosæ* ac plenæ, nec non *fortioribus* animi ac corporis commotionibus in hærentia, crebrioribus sanguinis *orgasticis* & *congestoriis* motibus obnoxia, præcipitibus ac immoderatis molimini- bus *hæmorrhagicis* subjecta, aut plane *hæreditaria* dispositione quoad *singulas* hæc qualitates instructa, præcipue *repentinis*, strenuis ac impetuosis translationibus sanguinis *ad & intra* caput exposita, *salutari* V. Sine, aliquoties adhi-

adhibitæ, usui adsueta, nunc vero hunc iterum aut *negligentia* aut plane *omittentia*, sub *concursu* aliarum huc *quadrantium* causarum nunc in *phrenitidem* cum *acuta* valde febre conjunctam, alibi in *maniam*, sat forte, delabuntur & sub arduis talibus afflictionibus distincte & *eminenter* magnam *sanguinis* commotionem, *diversæ* *qualitatis* ac *destinationis*, utpote *orgasticam*, *congestoriam*, *inflammatoriam*, *febrilemque* experiuntur: ejusmodi exempla furoris, ex *omissa* aut *insufficienter* repetita V. Sine orti recensent DODONÆUS *obs. cap. 11.* MOCCHA *cons. 26.* FAVENTINUS *consil. 15.* FRAMBESAR. *cons. 1.* FONTANUS *obs. 1.* Quando porro *hypocondriaci* ægri *multo* sanguine onerati, *pleno* victu, *pauco* potu, crebra *desidia* ac *cibis crassis* fruente, in *junioribus* annis iterata *salutari* narium *hæmorrhagia* ventilati, postea V. Sine sublevati, hanc postea iterum *omittunt*, sed *prædictum* vivendi genus *non mutant*, insuper etiam *martialia* & *calefacientia* roborantia atque *stomachica* perverso modo ac tempore usurpant, tunc ex parte, imo aliquando *præcipue* ob *omissam* V. Sinem in *Melancholiam hypocondriacam* delabuntur; *cons. FONTANUS cons. 10.* EPIPHANIUS *Hist. 68.* GUARINONIUS *consil. 592.* TRINCAVELLUS *Lib. 3. cons. 39.* Alph. SANCTACRUCE *de melanchol. obs. 1.* nec desunt multa testimonia, quibus *utilitas* V. Snis in *Melancholia* tam *gravidarum*, quam *aliarum* personarum confirmari potest, ex multis allegamus RIEDLINUM qui in *Lin. Med. An. 2. Decembr. obs. 19. p. 620. sq.* historiam *Melancholiæ in prægnante* V. Sni cedentis recenset & hisce utitur verbis: ego accedens, omnibus circumstantiis rite perpensis

perpensis in sanguinis abundantia mali causam latitare non dubitans, ut quamprimum sanguinem detrabi curaret, suasi, licetque a V. Sne valde abhorruerit, persuasi tamen & quidem Dei gratia feliciter, sanguine enim, primo quidem vena bis incisa, plane non ob summum metum, postea vero sufficienter fluente, melancholia statim desit, pristinaque mens rediit: egregio argumento, quantum commodi V. Sio gravidis, plethoricis imprimis, adferat: conf. ejusd. An. 1. Febr. obs. 27. p. 59. addimus testimonium JULII CÆS. BENEDICTI conf. 19. p. 84. quibus unquam, ait, ventris visceribus laborantibus V. Sio saluti fuit, in iis hanc negligere minus confert, ne magni pectoris, capitis aut plane mentis morbi sequantur: Paucis etiam Spasmodicorum quorundam reminisci placet, qui interdum ab omissa V. Sne proveniunt: solum nobis præcipue hoc loco est de Artbriticis & Podagricis cruciatibus, qui in nonnullis subjectis satis evidenter & ut plurimum quidem, comparate observationes æstimando & dijudicando, ab urgente & valde molesta sanguinis abundantia, non raro ab Hæmorrhagiis salutaribus suppressis &c. sub concursu & comitatu huc quadrantium causarum, proveniunt; quapropter ejusmodi spasmodicis affectibus V. Sio, legitime ordinata, haud levem opem conciliat; quando itaque nonnulla subjecta ratione temperamenti, ætatis, vitæ generis &c. &c. in tales affectus inclinant, illos vero congrue instituta & repetita V. Sne avertunt, tunc hac neglecta, aut omissa, eo magis acerbiori & celeriori accessui horum affectuum via panditur, ut sub attenta ac judicioſa collatione circumſtantiarum facile illo-

rum morborum *insultus*, aut *crebrior & vehementior* recursus *omissæ* V. Sni tribui queat : *conf. Henric. GARETIUS in consil. de artbritidis præservatione & curatione*: quando itaque evenit, ut *impatientes* ac immoderati arthritici & podagrici V. Sni *continuationem* eam ob causam *negligunt & intermittunt*, quia ad voluntatem illorum *ita confestim*, nec *ita sufficienter* utilem effectum haud affert, *ast hunc neglectum* posthac *frequentior & vehementior* illorum morborum *insultus* excipit, ut inde *attenti observatores* mox colligere queant, quæ damna ab hac V. Sectionis omissione eveniant. *conf. BALLONIUS Lib. 2. conf. 3. CLAUDINUS Respons. Med. 34. aliique.*

§. XI.

Popularis, *ast hoc loco*, nexu, atque ordine *annotanda observatio* est, quod non modo *illis temporibus*, quibus V. Sio perquam *utilis* atque *necessaria*, *præservatorio* præc. fine instituenda, sed & quando tempora illa *præterlapsa & V. Sio dilatata*, aut plane *omissa* sunt, in *multis subjectis* aliquando in *universo corpore*, quandoque in *artubus* ac *illis membris* in quibus *olim* V. Sio instituta, nunc vero denuo suscipi & *continuari* debuerit, *insolita gravativa molestia & lassitudo*, die Arme oder Füße wären Bley-schwehr, vel *torpor* cum sensatione languoris & stuporis, es schlaffen ihnen ohngewöhnlich die Glieder ein, vel *obtusa tensio & tractio*, es ziehe und spanne sie in solchen Gliedern, vel *dolorifica tractio*, cum *ardore* conjuncta, es reisse, schmerze und brenne darinnen, excipit; vel *acuta punctura & æstuans molestia in loco*, sub *cicatrice & circa* *banc,*

banc, unde *antebac* per administratam V. Snem sanguis effluxit, obtingens affligensque, es stecke, poche, brenne an solchen Ort, das Blut wolle wieder daraus eine Oeffnung haben, es sey Alderlassens Zeit, man habe diese Zeit übergangen &c. sequitur; quæ singulæ molestæ sensationes manifesta sunt monitoria, quod *ulterior* sanguinis evacuatio admodum *necessaria* existat; hinc aliquando in *antiquo* foramine *lancinatorii* dolores occurrunt, luculento testimonio quod sanguis denuo ex *eodem ostio* exitum quærat; quales notatu dignas observationes *illæ* opiniones, quæ *nude physis* & similibus connexis meditationibus plus tribuunt, quam par est; minime explicare possunt; siquidem ipsa *quantitas*, aut moles sanguinis non æque ad *antiquum* locum cogitur: quid quod evenit & attentis atque minus præjudiciosus observatoribus cognitum est, quomodo circa *pristinam* aperturam venæ incisæ *dolorificæ inflationes, congestiones, rubores, ardores, pulsatiles* sensationes oriantur, unde in *historia medica spontaneæ* venarum eruptiones æque innotuerunt: e multis talibus historiis illam ex BENIVENII *abdit. morb. & sanit. caus. c. 4.* quam SENNERTUS *Prax. Lib. 3. Part. 6. Sect. 1. c. 2.* profert, allegare placet, ubi alicui subjecto ex *iliaca* dextra regione, *menstrua* qualibet periodo, *sponte* sanguis notabili quantitate profiliit, qui sanguinis fluxus *menstrua V. Sne* curatus fuit: annectimus BARTHOLINI relationem *Cent. 5. hist. 19. p. 35. Venæ Sectioni adsueti statis vicibus in vena pungi solita, titillationem sentiunt, quasi natura ad solitas evacuationes monente*: meretur etiam conciliari cum hisce observationibus historia *B. Septimi Andreæ* FA-

BRITH, Poliatrī Norimbergensis mihi Præsidi quondam
 Fautoris atque Collegæ eximii, quam *A. N. C. Dec. 2. an.*
6. obs. 236. allegat, cum annexo *scholio*, in quo extant ver-
 ba: *adeo natura contra quosvis hæmophobos medicum docet*
sanguinem educere superfluum: & GRASSIUS profitetur
dec. 1. an. 3. obs. 54. opponuntur (Helmontii opinioni, quod
 sanguinis evacuatio artificialis naturæ contrarietur) *alia-*
rum venarum diæreses spontaneæ, quæ satis probant, natu-
ram nonnunquam intendere sanguinis imminutionem.
 Quemadmodum porro ab *omissa V. Sne* in quibusdam sub-
 jectis *interni tumores* atque *infarctus* in variis partibus o-
 riuntur, ita etiam aliquando in *externa* corporis regione
 eminentes, fontici, intricati & refractarii *Tumores* ab ea-
 dem causa oriuntur; tales tumores aliquando *inflamma-*
torii sunt, ut supra notavimus, interdum ex congestione
sanguinis, inde *sanguinei* nominati, ortum capiunt; quales
 tumores nonnunquam in *artubus* proveniunt & *duri*, ali-
 quatenus *rubentes* & per intervalla acerbius *dolentes* exi-
 stunt, aliquando *diutius* durant, quandoque *augeſcunt* i-
 terumque decrescunt & tandem iterum *evaneſcunt*, aut a-
 lio tempore *recrudeſcunt* & si negligenter, aut *perverse* tra-
 ctantur, in suspectam *continuum* duritiem tranſeunt, aut
atrociſſimos dolores assumunt, aut ominosa *inflammatione*
 obruuntur & quandoque plane sub maximis cruciatibus
 in *perverſum abſceſſum* delabuntur: quandoque cum tali-
 bus tumoribus *febriles* commotiones concurrunt, inter-
 dum aliæ alterationes atque mutationes functionum *natu-*
ralium, animalium & vitalium coincidunt: evenit non-
 nunquam ut tales tumores *ſubito* oriantur, ſed facile ite-
 rum

rum evanescent, at hac *repentina* cessatione eximias *in-*
ternas afflictiones causentur, quales videl. *spasmos retro-*
pulsos comitari solent: in aliis subjectis, de sanguineo-
 cholerico, aut sanguineo-melancholico temperamento par-
 ticipantibus, efflorescunt nonnunquam *protuberantia*
papulares, volaticæ, quasi erysipelacæ, *brevi* tempore
 iterum evanescentes: aliquando tales superficiales tumo-
 res, in locis *largiori lymphæ* affluxui obnoxiiis, utpote in
facie, hujusque confiniis, in *concrementum sanguineum*
 abeunt, quæ successive augescunt magnamque afflictio-
 nem accersunt.

§. XII.

Huic diffuso numero morborum, ab *omissa* V. Sne
 aliquando provenientium, tandem annumeramus varias
alias efflorescentias cutaneas, quæ consistunt in *tubercu-*
lis & pustulis rubicundis, facile suppurantibus & nume-
 rosa congerie *faciem* occupantibus, quas nominant das
 Ausschlagen und Ausfahren im Gesicht, quale quid non-
 nunquam *illis* præc. temporibus occurrit, *quibus* per V.
Snem sanguis *imminui* debuit, unde ut plurimum ejus-
 modi efflorescentias *sanguini* tribuere solent, subintelli-
 gentes videl. ex parte etiam *nimiam* atque urgentem illius
 copiam: analogum phænomenon obtingit, in multis fæ-
 minis, quæ circa periodos *menstrui* profluvii similes faciei
pustulosas deformationes experiuntur: nonnulli homines
 ab eadem V. Sne *omissa* in *brachio* aut *pede*, unde antehac
 sanguis subtractus fuit, imo quandoque in confiniis *inci-*
sionis efflorescentiam quasi *scabiosam, serpiginosam, or-*
den-

dentem, prurientem suscipiunt, quam quidam *impuritati* sanguinis adscribere malunt; quæ vero ab eadem præjudiciofa *accumulatione* illius dependere potest ac solet, attamen nonnullis signis evidenter *nexum* suum cum *omissa V. Sne* prodit: interdum ab *eadem* causa quidam homines tam sub corporis *majori exæstuatione*, quam extra hanc insolitum & valde molestum *ardorem* ac *pruritum* in cute sentiunt, inde eloquuntur das Blut fresse oder jucke sie: nec desunt exempla, quod aliquando ab *omissa V. Sne Ulcera interna & externa* oriantur: de nonnullis *internis* supra mentio facta fuit, quemadmodum aliquando *ulcera* in *intestinis*, ut & *vesica urinaria* a *suppressis hæmorrhoidibus* & nonnunquam a *V. Sne* in eodem affectu *omissa* ortum capiunt: in genere vero *translationes* sanguinis ad varia *in & externa* corporis loca cum *Hæmorrhagico* respectu *connexæ*, aliquando humorum *stases* & tandem supervenientes *ulcerationes* complectuntur; testimonio fæminarum, *mensium defectum* subeuntium & præc. *laxiori* corporis habitu præditarum, quæ non modo in *pedibus*, sed & *aliis* regionibus corporis interdum *refractariis ulceribus* affliguntur; unde etiam in experientia medica agnatum, observatum & demonstratum est, quod nonnunquam motus sub *Mensium* penuria ad *ulcera talia* transeant, quo loco conciliandas offerimus observationes in SCHENCKII *Lib. IV. tit. Menses tum suppressi tum alieno loco fluentes, de Mensibus ex maligno pedis ulcere: Act. Berol. dec. 2. Vol. 8. p. 53. Menstrua ad umbilici ulcus tendentia*: inde etiam innotescit, quod talia ulcera non modo *menstruis* periodis *exacerbentur*, sed & tam diu *persistant* & *augeantur*, quam

quam diu *Menses suppressi* manent: proinde etiam aliquando *ulcera* cum *plethorico* statu admodum *cohaerent* & ab hoc *sustentantur* ac *acerbioribus* symptomatibus affliguntur, quale specimen *FORESTUS Lib. 7. observ. chirurg. 6.* profert: quando itaque quaedam *fæminæ* ob *Mensium defectivum* *succesum ulceribus* etiam *externis* affliguntur, tunc non raro sub *recursu* *illarum* periodorum, quibus *Menses* progredi deberent, *ulcera* talia *congestionibus* sanguinis & *conjuncto ardore, rubore, dolore* & aliquali *intumescentia* circa ambitum exacerbantur: hæ observationes *practicæ* præsentem nostram annotationem illustrant & confirmant, quod videlicet nonnunquam *V. Sio suppressis* salutaribus *Hæmorrhagiis*, aut morbis *inde ortis*, vel *morbosæ* plethoræ opposita, *iterumque omissa* in *externis* corporis regionibus *refractoria*, diuturna, ardua & contumacia *ulcera* causetur, quæ sub *diuturniori* omissione *V. Snis* omnibus *pravis* qualitatibus augescunt; & ut *ulcera* ex *hæmorrhagiarum* *anomaliis* orta iterum *benigniores* & tractabiliorem qualitatem ut plurimum assumunt, quando *salutares* hæmorrhagiæ *congruo* modo *revocantur* ac *ordinantur*, ita etiam *illa* *ulcera*, quæ ex *omissa* *V. Sine* ortum traxerunt, post *opportunam* hujus repetitionem æque *leniora* ac *curatu facilia* evadunt: Ultima loco annotamus, quod nonnunquam a *V. Sine* omissa in certis subjectis sub certis etiam circumstantiis *Convulsiones* oriuntur, quando videlicet in *sensibilibus* subjectis *abundantia* sanguinis per *V. Snem* antehac cum *euphoria* imminuta, posthac cum *dysphoria* accumulatur & a variis causis *valde* commovetur & offenditur, quam ob rem interdum tales

les convulsiones a *suppressis* aut *retentis* Mensibus aliisque
uterinis purgaminibus sanguineis proveniunt, *conf.* HENR.
ab HEER *obs. med.* 24. de *Epilepsia a Mensibus retentis*, de
Epilepsia hysterica post abortum ex retento sanguine vid.
Act. Berol. dec. 1. Vol. 2. p. 12. de *Epilepsia ex sanguinis im-*
mensa hæmorrhagia, pblebotomia sublata. SCHENCKIUS
Lib. 1. de Spasmo tit. Curatio obs. 2. p. 125. quo pertinent hi-
storix de *Epilepsia a sanguine.* SCHENCKIUS *Lib. 1. p. 107.*
HORNUNG *Lin. med. Ep. 224.* quibus observationibus ad-
dimus alias, quæ præsentem animadversionem illustrant,
de *gravida instante convulsione V. Sine depulsa vid.* RIED-
LINUS *cur. med.* 576. SCHENCKIUS *Lib. 1. p. 113. tit. Epi-*
lepsy. gravidarum obs. 3. de Epil. V. Sine curata ib. p. 115. *Epile-*
psia sanguinis missione curata RHODIUS *Cent. 1. obs. 64. de*
V. Sine in Epilepsia RIEDLINUS *Lin. Med. An. 1. Mens. Dec.*
obs. 25. p. 454. nec desunt, qui plane in puerorum convulsio-
nibus sanguinis missionem admittunt. *vid. Act. Erud. Lips.*
An. 1707. Febr. p. 80. GUALTERUS Harris de morb. acut.
infantum p. 84. *Act. Berol. Dec. 2. Vol. 7. p. 99.* haud tamen
ex hisce specialioribus observationibus universalem regu-
lam probamus, probe scientes, quod in *Epilepsia san-*
guis minus mittendus sit, *vid. BALLONIUS Epidem. p. 172.*
HILDANUS *Cent. 4. obs. 22.* (addimus verba RIEDLINI
Lin. Med. An. 1. Decembr. obs. 25. p. 454. ut autem non unam
eandemque hujus morbi causam merito agnoscimus, sic et-
iam ad hoc problema non nisi cum distinctione respondere
possumus, inveniuntur enim in quibus vel a sanguinis copia,
vel ab ejusdem retentione, quando nimirum ille, qui vel ex-
cerni solebat vel debebat non excernitur, morbus hic ortum
suum

suum ducit, quibus venam non secare, est malum malitiose diutius protrahere, cum non desint exempla diutissime variis remediis frustra tortorum quibus a dicta causa proficiens Epilepsia postea unica V. Sine sublata fuit:) & quod Epilepsia aliquando a V. Sine incongrua provenerit: alii si præcedentes circumstantiæ annotantur & conciliantur, tunc consecutio convulsivorum motuum, ex omissa V. Sine æque facile præcedentibus nostris practicis animadversionibus annecti potest: quemadmodum attenta præxeos & observationum conciliatio, ultimam hanc annotationem facile confirmabit.

§. XIII.

Quod vero in supra nominatis subjectis V. Sines, congrue adhibitæ, eximiam utilitatem afferant, multis rationibus probari potest: nostrum institutum fuit, præsentis labore morbos ex V. Sine omissa recensere: quando itaque in iisdem subjectis V. Sine omittitur, tunc pro varietate majoris vel minoris gradus plethoræ, præcipue præjudiciosa, deinde etiam pro diversitate virium, sensibilitatis, constitutionis corporis, morum, affectuum animi, diætæ, reliqui regiminis aliarumque causarum varia morbosa damna oriuntur, dum sanguis, antea aliquoties ventilatus, denuo cum magna molestia accumulatur, viæ, partes ac vasa ultra modum ac terminum temporis onerantur & opplentur, vires enervantur, liber humorum progressus impeditur ac suspecte alteratur, necessariæ functiones naturales turbantur, obruuntur & pervertuntur, subinde ipsi massæ humorum variæ craseos & consistentiæ vitia accersuntur, stases

ses periculosa stagnationes aut plenariae obstructions indu-
cuntur, partes etiam in naturali sua functione laeduntur,
humoribus nimium implentur & plane obruuntur & in-
farciantur, proinde pro discrimine subjectorum variae im-
puritates generantur, retinentur, & cum magno reliqui
corporis detrimento coacervantur cum quibus morbosis
qualitatibus & effectibus alii connexi sunt, velut variae
corruptiones, motuum salutarium offensiones ac pertur-
bationes, aut supervenientes alii commotionum gradus,
extraordinario modo ac respectu salutarem nonnunquam
scopum concernentes, velut sunt spasmi, inflammationes
febres, quin certo etiam respectu Convulsiones; quemad-
modum varia motuum specimina, ad illa loca tendentia,
e quibus antehac cum euphoria sanguis per V. Snem sub-
tractus fuit, haud solide & perspicue fortuitis alteratio-
nibus adscribi possunt, sed evidenti ac sobria ratione cum
omissa, aut denuo repetenda & innovanda V. Sne conne-
cti debent, ut ea propter dignius judicent, qui minus
præjudiciis occaecati sunt, & morbosas tales consecutio-
nes omissæ V. Sni adscribunt, Sie hätten das Aderlassen
übergangen oder unterlassen, das Blut wolle Lust haben:
quam V. Snem congrue & legitime repetitam, atque con-
tinuatam, sensibilis euphoria excipit; qui respectus mi-
nime cum tumultuariis & ex necessitate physico-mecha-
nica corrafas opinionibus colorari possunt, ut prudens
ac attentus illis assensum præbere aut annuere queat:
quare multum in producendis, admittendis, acceleran-
dis & exacerbandis morbis ex omissa V. Sne originem
trahentibus, valet dispositio hæreditaria, consuetudo, ma-
jor

ior sensibilitas, adversa sanguinis uberioris tolerantia, immorigera ac impatiens indoles, curatior periodorum observatio, præcedens *euphoricæ* ex admissa V. S. ne perceptio: quo pertinet illa observatio, quod *nuda* sanguinis ubertas *per se* tales nominatos morbos *haud necessitet*, siquidem multi etiam *eminentius plethorici* dantur, qui tamen *moderata* sanitate fruuntur, cum vicissim alii *mediocri* plethora præditi, *graves* morbosas afflictiones experiantur: quicumque itaque homines cum majori vel minori emolumento unquam V. S. nem usurparunt, in illis *interna* sensibilis *euphoricæ* recordatio, omissiones V. S. num ægerrime perfert: testimonio *paralleli* casus *moralis*, quando rei semel *utilis* perceptæ *consequens defectus* æque cum aliqua majori vel minori *molestia* toleratur: Ex quibus singulis rationis ac observationis momentis facile inclarescit, quod *V. S. nis omissio sæpe multorum malorum consequentium causa* evadat, unde etiam multi homines *alioquin non possunt sani degere*, nisi V. S. nem repetant ac continuent, cujus asserti adhuc Historiam notatu dignam ex TRINCAVELLO *de rat. curand. hum. corp. aff. Lib. 2. cap. 10.* quam SCHENCKIUS *Lib. III. de venis & sanguine obs. 13. p. 417.* allegat, producimus & recensemus: novimus religiosam, ait Trincavellus, & nobilem mulierem in quodam monasterio, quæ adeo adsueverat sanguinis missioni, ut cogeretur quotannis in Vere sanguinem detrabere; alioquin non poterat sana degere; atque eam consuetudinem ad octuagesimum usque annum servavit & facile pertulit; tales tamen rari admodum reperiuntur: Obfirmamus itaque præsentem tractationem effato ac

verbis authoris ad *observationem* 96. *A. N. C. Dec. 3. an. 7, 8. in app. p. 134.* Mirissimi sunt baud raro *V. Snis* effectus passim ab authoribus adnotati; sicut vel hoc nomine videnti sint insulsissimi *V. Snis* osiores & explosores; quibus per hæc ipsa exempla plane ostenditur, quid intersit inter Medicum Speculatorem & Practicum: quo spectant verba *MOCCHII Lib. 3. method. medend. c. 6.* interdum melius est *V. Snem* nunquam admittere, quam admissam unquam omittere: Quod reliquum est iterum DEO devotissimas persolvimus gratias, quod præsentem nostrum laborem auxilio suo comitatus fuerit, quem porro humillimis precibus flagitamus, ut almo suo directorio tam hanc opellam, quam futuros nostros conatus prospero ac exoptato secundet successu atque

F I N E.

Alberti, Michael,

Diss. inaug. med. de morbis ex intermissa venae sectione

Hala 1732

4 Diss. 2168#Beibd.14

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10829766-0

VD18 14809486-001